

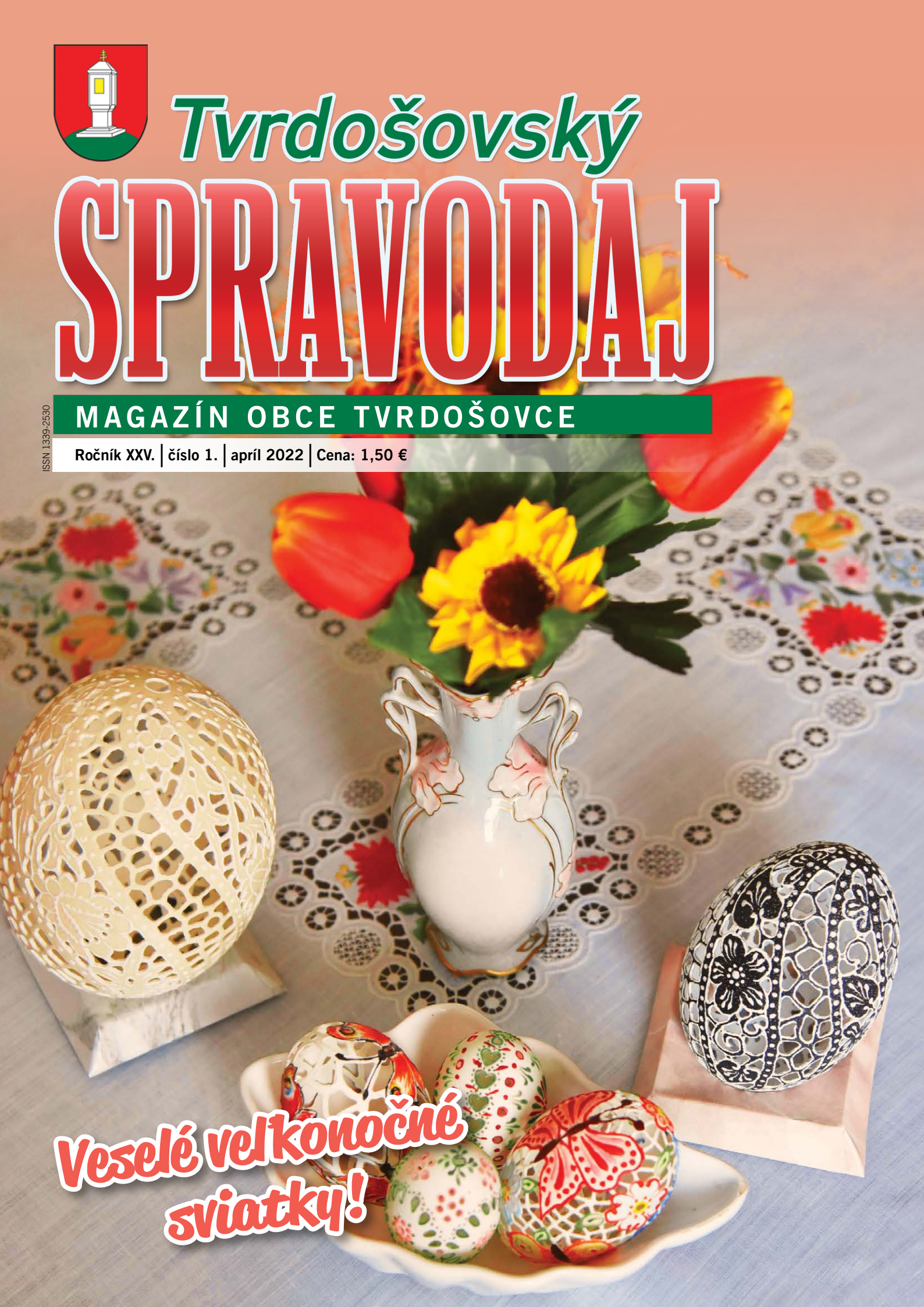
Tvrdošovský SPRAVODAJ

MAGAZÍN OBCE TVRDOŠOVCE

Ročník XXV. | číslo 1. | apríl 2022 | Cena: 1,50 €

ISSN 1339-2530

Veselé veľkonočné
sviatky!

MLADOMANŽELIA

2021

Mgr. Radovan Mikláš a Ing. Silvia Sztiszkalová 7.8

2022

Marcel Gönczöl a Mgr. Petra Micsinaiová 22.1

VÍTAJTE MEDZI NAMI

2021

Alžbeta Miklášová	9.11
Dominika Vargová	5.12
Armin Vaňa	16.12
Lilien Vargová	21.12
Benjámín Ján Török	23.12

2022

Lea Bognerová	4.1
Tomáš Marko Ježek	7.1
Viktória Vincze	10.1
Samuel Stieranka	11.1
Erik Szikora	20.1
Martin Tarnai	25.1
Melody Zatková	26.1
Izabela Hatalová	1.2
Zita Šipická	4.2
Teodor Vadkerti	7.2

OPUSTILI NÁS

2021

Štefan Vanya	(1958)	18.2
Adriana Szabóová	(1971)	19.2
Ladislav Vanya	(1948)	21.2
Ing. Alexander Rapca	(1949)	16.11
Katarína Vargová	(1936)	22.11
Karol Buják	(1979)	13.12
Magdaléna Dóžová	(1953)	17.12
Ján Bihary	(1953)	17.12
Zuzana Mojzesová	(1940)	22.12
Jozef Vajda	(1967)	23.12
Terézia Tóthová	(1937)	27.12
Magdaléna Baloghová	(1952)	30.12

2022

Zuzana Borbélyová	(1933)	2.1
Eleonóra Baloghová	(1976)	4.1
Mária Vinczeová	(1935)	4.1
Marta Bugyíková	(1954)	12.1
Karol Balogh	(1933)	29.1
Františka Bujáková	(1938)	7.2
Július Csányi	(1927)	10.2
Ing. Štefan Szabó	(1938)	12.2
Ludovít Balogh	(1932)	18.2
Juliana Majorová	(1932)	28.2
Tibor Csányi	(1967)	28.2
Mária Bertová	(1929)	1.3
Imrich Brenkus	(1961)	5.3
Rozália Takácsová	(1926)	19.3

ŠTATISTIKA OBYVATELSTVA ZA ROK 2021

Štatistické údaje nám prezrádzajú, že v roku 2021 mali Tvrdošovce spolu **5 133** obyvateľov. Narodilo sa **44** novorodencov – **27** dievčat a **17** chlapcov – a vyše **30** mladých párov si sľúbilo vernosť. V uplynulom roku sa prísťahovalo do Tvrdošoviec **68** nových obyvateľov a **47** sa rozhodlo pre odchod z obce.

Jar je tu

Snežienky a konvalinky,
vítajú jar pomaličky.
Slnka lúče hrejú svet,
chladnej zimy zrazu niet.

Prileteli lastovičky,
sádnime si na lavičky.
Pozorujme zvieratá,
ako majú mláďatká.

Včielky bzučia, vtáčik spieva,
príroda sa prebudila.
Zelená sa záhrada,
to je ale paráda.

Jar je skvelá, všetci vieme,
na zimu hneď zabudneme.
Prvosienky, púpavy,
jar nám úsmev vyčarí.

JUBILANTI 2021

- 70 Apríl:** Július Vince, Ján Sós, Juraj Borbély (Horná ul.), Július Šárficzky, Magdaléna Mogrovičová, Eva Juhászová
- 75 Apríl:** Dionýz Bugyík, Etela Borsányiová, Ladislav Mészáros (Záhradnícka ul.), Ladislav Marsovszky, Mária Vidová (Széchenyiho ul.)
- 80 Apríl:** Vincent Vanya (Kinizsiho ul.), Zuzana Vanyová (Štúrova ul.), Irena Ruzsiková
- 85 Apríl:** Mária Vanyaová (Nová cesta), Anna Benczeová

JUBILANTI 2022

- 70 Január:** Irena Černáková, Jozef Cibulka, Júlia Ludasová (Orechová ul.), Ladislav Buják (Orechová ul.), Miroslav Doležal
- Február:** JUDr. Lubica Farkasová
- Marec:** Štefan Košík, Jozef Ludas (Hviezdoslavova ul.), Viliam Slamenka
- 75 Január:** Rudolf Mojzes, Ondrej Jaššo
- Február:** Zuzana Brenkusová, Štefan Tóth (Ružová ul.), Alžbeta Birkusová (Hviezdoslavova ul.), Mária Bujáková (Orechová ul.)
- Marec:** Katarína Bullová
- Apríl:** Terézia Baloghová (Ovocná ul.)
- 80 Január:** Ladislav Brenkus
- Február:** Zuzana Borbélyová (Školská ul.), Lajos Kele
- Marec:** Mária Koszibová, Mária Csányiová (Horná ul.)
- Apríl:** Anton Bara, Helena Bédiová (Hviezdoslavova ul.), Ing. Dezider Martinkovič, Magdaléna Ladicsová
- 85 Január:** Marcela Szabová, Ing. László Fekete
- Február:** Vilma Brenkusová
- Marec:** Helena Zinnová, Barbora Árendášová
- Apríl:** Zuzana Csányiová (Horná ul.)

Spoločenskú kroniku zostavili Silvia Bračová a Eva Benkőová

TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ / TARDOSKEDDI HÍRMONDÓ

Vydavateľ/Kiadó: Obec Tvrdošovce – Tardoskedd község. **Adresa/Cím:** Obecný úrad – Községi Hivatal, Novozámocká cesta 56, 941 10 Tvrdošovce. IČO: 309338 **Evidenčné číslo/Nyilvántartási szám:** EV 3871/09 – Ministerstvo kultúry SR. **Registrácia/Bejegyzés:** 238/98 OŠaK Nové Zámky. **Redakcia:** Bračo Szilvia, PaedDr. Tóth Szilvia, Mgr. Győri Beáta. **Foto/fotó:** Mészáros Imre, Tóth Ferenc, SZKMTNY AI, ZS J.A.K., Szent István Óvoda, MŠ na Hlbokej ulici, Magyar Óvoda **Na titulnej stránke** tvorba Mária Sántaovej. **A címlapon** Schváb Magdolna alkotásai. **Grafika a tlc/Tördelés és nyomtatás:** KORUND desktop, spol. s r. o., Považská 18, 940 67 Nové Zámky. **Počet výtlačkov/Példányszám:** 650. Casopis vychádza trikrát ročne. Megjelenés: évente háromszor. **Dátum vydania: 4.4.2022 Kiadás időpontja:** 2022.4.4. **ISSN 1339-2530.**

Redakcia si vyhradzuje právo zmien a redakčných úprav publikovaných príspevkov. Obsah publikovaných príspevkov sa nemusí stotožňovať s názormi redakcie. A szerkesztőség fenntartja a kéziratok lerövidítésének és módosításának jogát. A közölt cikkeket tartalmáért a szerkesztőség nem vállalja a felelősséget.

Budme optimisti

Od posledného vydania Tvrdošovského spravodaja ubehlo niekoľko mesiacov. Veľa sa toho zmenilo, ale myslím si, že pre ľudstvo nie správnym smerom. Ešte stále sa bojíme, obávame sa o budúcnosť. V tomto neistom období nevieme, čo nás čaká.

V decembri sme dúfali, že sa svetová pandémia koronavírusu ukludní. Bohužiaľ, nie sme toho svedkami. Čo sa týka počtu ochorení, štatistické údaje vykazujú neustále rastúcu tendenciu. Riaditelia výchovných a vzdelávacích zariadení nám priebežne hlásia situáciu o pandemickej situácii v ich zariadeniach. V zmysle rozhodnutia Ministerstva školstva už nie je potrebné zatvoriť triedu a prerušiť prezenčné vyučovanie v prípade, ak niektorý zo žiakov ochorie, čo značne uľahčí každodenný život rodičov. Opatrenia v súvislosti s covidom sa však uvoľňujú aj v iných oblastiach, napr. v oblasti kultúry, športu a pod. Napriek tomu všetkému touto cestou prosím obyvateľov, aby boli predvídavi a aby sa vyhýbali veľkým zoskupeniam. Dávajme pozor na svoje zdravie!

Kým sme si mysleli, že po skončení pandémie sa situácia vo svete ukludní, museli sme sa myliť. Na naše poľutovanie sa v tesnom susedstve Slovenskej republiky rozpútala vojna. Rusko vypovedalo Ukrajine vojnu. Svoju vlasť opustilo niekoľko miliónov Ukrajincom, okolité krajiny sa snažili poskytnúť a do dnes poskytujú pomocnú ruku utečencom. Takmer všetky mestá a obce, medzi nimi aj Tvrdošovce, okamžite zareagovali na vzniknutú situáciu. Viacerokrát zasadal krízový štáb obce, okamžite sme zorganizovali zbierku. Aj touto cestou by som sa chcel poďakovať obyvateľom a organizáciám za ich činnosť. Podarilo sa nám vyzbierať materiálnu pomoc v podobe trvanlivých potravín, hygienických pomôcok

a ošatenia v objeme zodpovedajúcom jednému nákladnému vozidlu a následne odviezť na centrálnu zberné miesto, odkiaľ bolo ďalej doručené na potrebné miesto. Viem len dúfať, že sa vyzbieraný materiál dostal na potrebné miesto. V čase písania tohto článku sa na území našej obce zdržiavajú 3 dospelé mamičky a 4 nepinoleté deti z Ukrajiny v statuse odídencom, ktorí opustili svoj domov kvôli vojne. Z nich k dnešnému dňu navštevuje 1 dieťa materskú školu s VJS, 1 dieťa ZŠ Jána Amosa Komenského s VJS a 1 dieťa pokračuje v štúdiu na strednej škole v Nových Zámkoch. Všetky tieto osoby boli

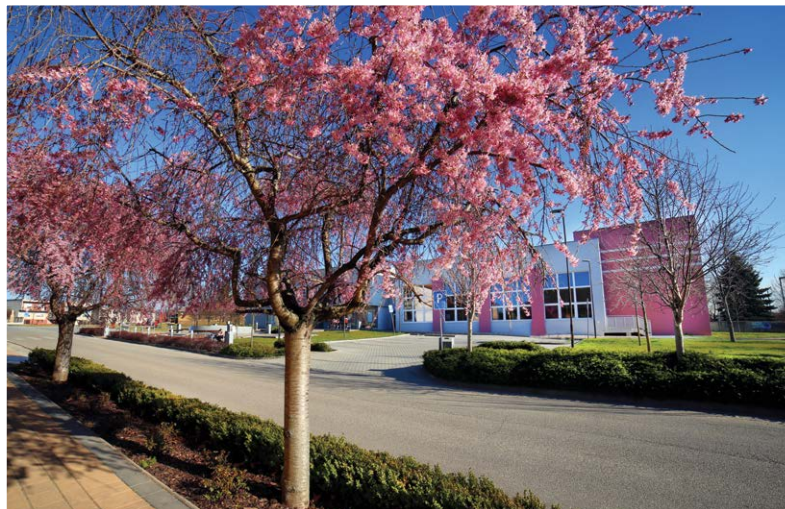
suterény v jednotlivých rodinných domoch, budovách. Nezostáva nám iné, ako spoliehať sa na to, že ich využitie nebude potrebné.

Okrem dní vo svete, ktoré na nás majú veľký vplyv, sa však samospráva musí naďalej zaoberať aj našimi každodennými záležitosťami a pracovnými povinnosťami. Realizačné práce na výstavbe kanalizačnej siete sa nemôžu zastaviť, musíme v nich pokračovať. Tu by som chcel zdôrazniť časté naliehanie obyvateľov. Dlhé roky sa skloňovala potreba výstavby kanalizačnej siete v našej obci. Vedeli sme, že jej realizácia bude sprevádzaná ťažkos-

problémov zvládnuť aj túto etapu rozvoja našej obce. Termín na dokončenie prvej časti kanalizačnej siete je 31.12.2022. Verím, že každý z nás bude spokojný.

V ďalšom sme si za cieľ vytýčili (na túto oblasť som už ako začínajúci starosta kládol veľký dôraz) využitie termálnej vody z geotermálneho vrtu pre účely obce a obyvateľov. Aj preto môže byť, že priestory základnej školy sú od roku 2013 vykurované geotermálnou vodou. Kúpou vrtu sa obci naskytajú nové príležitosti. Už teraz pracujeme na tom, aby sme tento zdroj energie mohli využiť aj v iných oblastiach obce (v prvom rade v obecných budovách). Týmto by sme popri súčasných vysokých cenách energie mohli opäť ušetriť finančné zdroje, ktoré by sme mohli následne využiť na ďalší rozvoj našej obce. S tým súvisiace vstupné investície budú celkom určite vysoké, z dlhodobého hľadiska sa nám však niekoľkonásobne navráti.

Plánov máme mnoho. Budúcnosť a nové vedenie obce nám ukáže, akým smerom sa vyberie naša obec. Dovtedy sa pokúsme

Budúcnosť a nové vedenie obce nám ukáže, akým smerom sa vyberie naša obec.

umiestnené v súkromných ubytovacích zariadeniach v našej obci.

Nikto z nás netuší, dokedy vojna na Ukrajine potrvá. Jedno je však isté, že ľudia trpia, niektorí kvôli traumám, ktoré prežívajú, iní zo strachu, obáv. Na túto situáciu nikto z nás nebol pripravený. Štát, mestá ani obce nemajú vytvorené úkryty mysliac si, útrapy 2.svetovej vojny sa nemôžu zopakovať. Tak ako iné obce, ani Tvrdošovce nedisponujú špeciálne vytvorenými úkrytmi na záchranu ľudských životov, vieme sa spoľahnúť nanajvýš na pivnice,

ťami. Kým prebieha výstavba, vykopané a otvorené, ako aj zablatené ulice bez asfaltu sú predmetom sťažností našich občanov. Bohužiaľ, akokoľvek rýchlo by sme chceli dať naše komunikácie do pôvodného stavu, bez týchto nepríjemností sa stavba nedá zrealizovať. Musíme si uvedomiť, že na všetko je potrebný čas, asfaltovanie komunikácií bude až v poslednom štádiu výstavby kanalizácie. Touto cestou prosím našich obyvateľov, aby v zostávajúcom období realizácie kanalizácie boli zhovievaví, aby sme mohli spoločne bez

každý náš deň prežiť pozitívne. Budme optimisti, i keď to nebude ľahké! Trávme čo najviac času s našimi rodinami, priateľmi, príbuznými! Využime Veľkú noc a jej okamihy na vnútornú očistu, veď je to najväčší a najdôležitejší sviatok kresťanstva, ktorým slávime zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Oslávme aj my príchod jari, znovuzrodenie pučiacych stromov a jarných kvetov. Nech je v každej tvrdošovskej rodine veselá tohtoročná Veľká noc!

Marián Tóth,
starosta obce

**Samospráva obce Tvrdošovce praje
všetkým obyvateľom príjemné
prežitie veľkonočných sviatkov!**

Poslanecké okienko

Vážení spoluobčania!

Na požiadanie redakcie nášho Spravodaja mi dovoľte, aby som vám v krátkosti priblížil činnosť a výsledky práce obecného zastupiteľstva a zároveň vás informoval o výkone svojho poslaneckého mandátu na konci tohto volebného obdobia.

Poslanec je (mal by byť) človek, ktorý zastupuje občanov a ich vôľu a očakávania v zastupiteľských demokratiách pri rozhodovaní o veciach verejných. Každý, kto chce byť činný vo verejnom živote, si musí najprv ujasniť, či túto úlohu chce a vie zvládnuť sám a ne-

predaj. Musím podotknúť, že každú žiadosť občanov podľa týchto pravidiel finančná komisia vždy kladne odporučila k realizácii. Zároveň musím oceniť, že zvyšovanie a úpravy miestnych daní a poplatkov sa aj v tomto volebnom období realizovali po rozvážnej diskusii a len v najnevyhnutnejšom rozsahu. Veľkou výzvou pre samosprávu bolo aj nastavenie separácie odpadu a likvidácie komunálneho odpadu. Neustále sa zvyšujúce náklady sa našej samospráve podarilo zastaviť a stabilizovať, k čomu sme, samozrejme, museli prispieť my všetci. Tu treba oce-

na stále sa zvyšujúce sociálne služby pre našich seniorov a opatrovateľskú službu.

Každý určite registruje aj veľké investície do infraštruktúry obce v podobe úspešnej prístavby obecného domu, výstavby vodojemu, budovania čiastočnej kanalizácie obce, úprav miestnych komunikácií i postupnej modernizácie termálneho kúpaliska. To je nesporne v dnešnom finančne turbulentnom období pekný úspech spoločnej práce. Popritom sú do budúcnosti rozpracované ďalšie rozvojové projekty, pričom naša obec je čistá, bezpečná a udržiavaná. Samozrejme nie všetko funguje vždy optimálne a nie všetko sa podarí alebo sa nenájde ochota a zhoda na realizáciu. Každý poslanec však vstupuje do vo-

vy úplne nové výzvy, s ktorými sa musela rýchlo vysporiadať a tento cieľ sa stal nerealizovateľný. V poslednom období samosprávy veľakrát suplujú a zo svojich zdrojov financujú samotné funkcie štátu, čo je tiež novou realitou dnešnej doby spolu, bohužiaľ, aj s chaotickými opatreniami vlády, s ktorými dopredu nikto nerátal. Na druhej strane sa podarilo dosiahnuť zverejňovanie zápisníc každej komisie nášho zastupiteľstva na webe obce a tiež som pripomenoval množstvo materiálov, zmlúv. Musím podotknúť, že sa mi podarilo cez návrhy predložiť na ocenenie aj vás, aktívnych občanov, na udelenie ceny obce.

Po poslednom sčítaní obyvateľov s poľutovaním musíme konštatovať, že naša populácia starne a poklesol aj celkový počet obyvateľov obce. Keďže podľa počtu občanov je naša samospráva financovaná, tak to otvára nové výzvy a bude to výrazne ovplyvňovať život, priority a naše ďalšie smerovanie. Je určite vhodné, aby sa mladí ľudia viac zaujímali a zúčastňovali na fungovaní samosprávy. Angažovaní mladí ľudia sú naša budúcnosť, lebo prinášajú nové impulzy, ale je potrebné, aby aktívne chceli veci zmeniť a tým obetovať svoj voľný čas pre veci verejné a spoločné. Určite sa to opláti, a preto mi záverom dovoľte vyzvať ich na prácu pre rozvoj obce v nadchádzajúcich voľbách.

Ing. František Buda

závisle, alebo či si zvolí ľahšiu cestu - cez pavučinu existujúcich politických strán. Je tiež dôležité, aby si poslanci boli hneď od začiatku vedomí svojich práv, ale aj povinností podľa zákona a, predovšetkým, aby mali určitý verejne prospešný cieľ, ktorému sa dnes moderne hovorí vízia. Tú by sa mali snažiť presadiť a tak zlepšiť každodenný život vo svojom okolí - komunite. Úlohou poslanca je aj vyvíjanie činností v odborných komisiách zastupiteľstva, kde by mal prispieť svojím vkladom k pozitívnemu smerovaniu samosprávy.

Ja ako ekonóm svoju prácu vyvíjam predovšetkým vo finančnej komisii. Táto komisia sa cez rozpočet obce priamo podieľa na naplňovaní cieľov a úloh, ktoré v dennom živote vidia aj občania. Ako príklad uvádzam vypracovanie trvalých pravidiel a cenníka pozemkov obce, ktoré sú určené na od-

niť popri samotnej separácii zo strany obyvateľov aj dobre odvedenú prácu zamestnancov obecného úradu, Podniku

verejnoprospešných služieb a zberného dvora. Šetrí nám to nemalé finančné prostriedky, ktorými obec aj v tejto dobe prispieva predovšetkým v sociálnej oblasti, a to formou podpory pre novorodencov, vysokoškolákov, dotácie pre miestne občianske združenia,

lebného obdobia vždy s novými predsavzatiami, ktoré potom musí konfrontovať s realitou a cestou kompromisov dospieť k určitým výsledkom. Osobne som mal napríklad predsavzatie na zavedenie školského autobusu, ale aj pandémia Covidu postavila pred samosprá-

Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 v Tvrdošovciach

V januári 2022 zverejnil Štatistický úrad SR výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021. Teraz vás oboznámime s najdôležitejšími výsledkami sčítania, ktoré sa týkajú Tvrdošovciac.

Podľa základných výsledkov sčítania mali Tvrdošovce na prelome rokov 2020/2021 5 183 obyvateľov, z toho 2 529 mužov (48,79 %) a 2 654 žien (51,21 %).

Štruktúra obyvateľstva podľa vekových skupín

Predproduktívny vek (0-14 rokov): 723 osôb (13,95%), Produktívny vek (15-64 rokov): 3 521 osôb (67,93%), Poproduktívny vek (65 a viac rokov): 939 osôb (18,12%).

K slovenskej **národnosti** sa prihlásilo 2 031 obyvateľov (39,19%), maďarskú národnosť uviedlo 2 858 obyvateľov (55,14%) a rómsku národnosť 15 ľudí. Okrem toho žije v našej obci 28 ľudí českej národnosti, 2 ľudia ukrajinskej národnosti, 2 ľudia nemeckej národnosti, 1 človek moravskej národnosti, 5 ľudí ruskej národnosti, 8 ľudí vietnamskej národnosti, 1 človek albánskej národnosti, 2 ľudia čínskej národnosti, 3 ľudia talianskej národnosti, 3 ľudia tureckej národnosti a 4 ľudia inej národnosti. U 220 obyvateľov nebola zistená národnosť.

Čo sa týka **materinského jazyka**, 1 856 Tvrdošovčanov (35,81 %) uviedlo slovenský jazyk ako materinský jazyk. Maďarčina je materinským jazykom 2 978 obyvateľov (57,46%). Pre 17 osôb je materinským jazykom rómčina, pre 1 osobu rusínsky jazyk, pre 22 ľudí čeština, pre 1 osobu ukrajinčina, pre 5 osôb nemčina, pre 1 osobu španielčina, pre 7 osôb vietnamčina, pre 1 osobu angličtina, pre 3 osoby taliančina, pre 2 osoby čínština, pre 8 ľudí turečtina. Osem ľudí sa dorozumieva slovenským posunkovým jazykom. Traja ľudia uviedli iný materinský jazyk.

99,21 % Tvrdošovčanov má štátnu príslušnosť Slovenskej republiky. V obci žije 38 cudzincov, u 3 osôb nebola zistená štátna príslušnosť.

Výsledky rodinného stavu: počet slobodných osôb: 2 165 (41,77%), počet ženatých/vydatých osôb: 2 136 (41,21%), počet vdovcov/vdov: 453 (8,74%). 12 ľudí neuviedlo rodinný stav.

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania:

- a) bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku od 0-14 rokov: 507 ľudí (9,78 %)
- b) základné vzdelanie: 1 191 ľudí (22,98 %)
- c) stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity): 1 255 ľudí (24,21 %)
- d) úplne stredné vzdelanie s maturitou: 1 213 ľudí (23,46%)
- e) vyššie odborné vzdelanie: 244 ľudí (4,71%)
- f) vysokoškolské vzdelanie: 549 ľudí (10,59%)
- g) bez školského vzdelania osoby nad 15 rokov: 28 osôb (0,54%).

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania:

Bez náboženského vyznania: 693 ľudí (13,37%)
 Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke náboženské vyznanie): 4 010 (77,37%)
 Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (evanjelické): 47 osôb
 Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke): 30 osôb
 Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku (kalvínske): 38 osôb
 Pravoslávna cirkev na Slovensku (pravoslávne): 6 osôb
 Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike: 9 osôb
 Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť: 1 osoba
 Kresťanské zbory na Slovensku: 30 osôb

Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike (baptistické): 1 osoba
 Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie: 2 osoby
 Cirkev československá husitská na Slovensku: 1 osoba
 Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike: 1 osoba
 Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike: 3 osoby
 Budhizmus: 5 osôb
 Islam: 6 osôb
 Hinduizmus: 3 osoby
 Ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi: 5 osôb
 Pohanstvo a prírodné duchovno: 6 osôb
 Iné náboženské vyznanie: 6 osôb
 Nezistené: 279 osôb

Sčítanie domov a bytov: domy: 1847, rodinné domy: 1750, bytové domovy: 69, polyfunkčná budova: 1, ostatné budovy na bývanie: 11, neskolaudovaný rodinný dom: 9, inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia: 1, ostatné domy: 4, nezistené domy: 2

Štruktúra domov podľa obdobia výstavby:

Počet domov postavených pred rokom 1919: 59
 Počet domov postavených medzi 1919-1945: 225
 Počet domov postavených medzi 1946-1960: 384
 Počet domov postavených medzi 1961-1980: 637
 Počet domov postavených medzi 1981-2000: 348
 Počet domov postavených medzi 2001-2010: 81
 Počet domov postavených medzi 2011-2015: 46
 Počet domov postavených v r. 2016 a neskôr: 57
 U 10-ich domov nebolo zistené obdobie výstavby.

Počet bytov: 2005, byt obývaný vlastníkom: 173, byt vo vlastnom rodinnom dome: 1728, obecný byt: 46, služobný byt: 1, byt v nájme: 27, iná forma užívania bytu: 17, nezistená forma vlastníctva: 13 bytov.

Štruktúra bytov podľa typu kúrenia: ústredné kúrenie diaľkové: 40 bytov, ústredné kúrenie lokálne: 1162 bytov, etážové kúrenie: 64 bytov, samostatné vykurovacie teleso: 642 bytov, iný typ kúrenia: 30 bytov, bez kúrenia: 45 bytov, nezistený typ kúrenia: 22 bytov.

Štruktúra bytov podľa zdroju energie využívaného na vykurovanie:

plyn: 1 782 bytov, elektrina: 69 bytov, pevné palivo: 78 bytov, iný zdroj energie: 10 bytov, žiadne kúrenie: 45 bytov, nezistený zdroj energie využívaného na vykurovanie: 21 bytov.

www.scitanie.sk

Úprava cenníkov poplatkov za služby v obci

Vzhľadom na súčasnú ekonomickú situáciu obecné zastupiteľstvo na svojom XXIV. zasadnutí dňa 2.12.2021 prijalo nové cenníky poplatkov, ktoré nadobudli účinnosť od 1.1.2022. Niektoré poplatky z nich boli naposledy upravené až v roku 2013. Jedná sa o nasledovné úpravy:

Cenník poplatkov za služby vykonávané obecným úradom

Trhové poplatky: za predajné stoly 7,00 €/deň, za predaj z osobného auta 7,00 €/deň, za predaj z nákladného auta 12,00 €/deň.

Trhové poplatky počas hodových slávností: za predajné stoly 15,00 €/deň, za predaj z osobného auta 15,00 €/deň, za predaj z nákladného auta 25,00 €/deň.

Poplatky v káblovej televízii: spracovaná reklama v káblovej televízii 20,00 €, blahoželanania 10,00 €, špeciálne blahoželanania 13,00 €.

Vyhlásenie oznamu v rozhlase: pre obyvateľov obce 3,00 €/deň, pre cudzích občanov 5,00 €/deň.

Predaj novin – Tvrdošovský spravodaj: 1,50 €/ks, predplatelia 1,20 €/ks.

Vydávanie potvrdenia o pestovaní zeleniny: 25,00 €.

Cenník prenájmov v Juhászovej kúrii Tvrdošovce

- poplatok za prenájom spoločenskej sály s kuchynkou trvajúci menej ako 8 hodín: 50,00 €.

Ostatné poplatky sa nemenia:

- poplatok za 24-hodinový prenájom spoločenskej sály s kuchynkou: 70,00 €,

- poplatok za 3-dňový prenájom spoločenskej sály aj s kuchynkou: 150,00 €,

- zálohový poplatok za rezerváciu: 50,00 €.

V prípade zrušenia termínu sa vráti 50% zálohy.

Kultúrne, spoločenské a iné akcie organizované obcou, spoločenskými a inými organizáciami so sídlom v Tvrdošovciach a obcou zriadenými organizáciami (školy, materské školy a pod.) sú od poplatkov naďalej oslobodené.

Cenník prenájmov v obecnom dome

- poplatok za prenájom kuchyne na 20,00 €/deň,

- poplatok za prenájom chladiaceho boxu na 20,00 €/deň,

- poplatok za prenájom miestnosti č. 36 na poschodí na 15,00 €/hod,

- zálohový poplatok za rezerváciu obecného domu: 100,00 €.

Ostatné poplatky, ktoré sa nemenia:

- poplatok za prenájom spoločenskej sály trvajúci menej ako 8 hodín: 50,00 €,

- poplatok za 24-hodinový prenájom spoločenskej sály: 70,00 €,

- poplatok za 3-dňový prenájom spoločenskej sály: 150,00 €.

Cenník prenájmov v Prístavbe k obecnému domu

- poplatok za prenájom spoločenskej sály trvajúci menej ako 8 hodín: 60,00 €,

- poplatok za 24-hodinový prenájom spoločenskej sály: 90,00 €,

- poplatok za 3-dňový prenájom spoločenskej sály: 200,00 €,

- poplatok za prenájom kuchyne v obecnom dome: 20,00 €/deň,

- poplatok za prenájom chladiaceho boxu: 20,00 €/deň,

- poplatok za prenájom zvukovej a svetelnej techniky: 60,00 €/deň,

- zálohový poplatok za rezerváciu sály: 100,00 €.

Kultúrne, spoločenské a iné akcie organizované obcou, spoločenskými a inými organizáciami so sídlom v Tvrdošovciach, a obcou zriadenými organizáciami (školy, materské školy a pod.) sú od poplatkov oslobodené.

Cenník pozemkov vo vlastníctve obce

- poplatok pri prevode nehnuteľností vo vlastníctve obce od 1.5.2022: 20,00 €/m².

Poplatok pri prevode nehnuteľného majetku obce z dôvodu hodného osobitného zreteľa:

- ak bola žiadosť podaná do 30.4.2013: 0,67 €/m²,

- ak bola žiadosť podaná do 31.12.2018: 6,00 €/m²,

- ak bola žiadosť podaná do 30.04.2022: 10,00 €/m².

Mgr. Judit Brenkus

Milí čitatelia!

Uplynulé dva roky zanechali výrazné stopy na vývoji hospodárstva Slovenska a priniesli so sebou infláciu a zvýšenie cien v každej oblasti. Dotklo sa to, žiaľ, aj našich obecných novín Tvrdošovského spravodaja. Samospráva obce Tvrdošovce bola nútená cenu nášho magazínu zvýšiť o 0,30€, čo znamená, že v budúcnosti (vrátane tohto veľkonočného čísla) si môžete náš magazín zakúpiť za 1,50€. Predplatiteľom poskytneme naďalej zľavu. Tvrdošovský sprava-

vodaj si môžu predplatiť za výhodnú cenu 1,20€ s tým, že im noviny hneď po vydaní doručíme na adresu. Ďakujeme všetkým našim predplatiteľom, že sú nám verní a tešíme sa aj na nových čitateľov!

Tvrdošovský spravodaj si môžete predplatiť osobne na obecnom úrade v kanc. č. 13 alebo v obecnej knižnici, resp. bankovým prevodom na účet obce.

Číslo účtu: SK31 0900 0000 0051 8019 5302

V kolónke Poznámky prosíme uviesť: Tvrdošovský spravodaj.

Pevne veríme, že napriek cenovej úprave nášho magazínu ostávate našim čitateľom. Budeme sa snažiť pripraviť Tvrdošovský spravodaj naďalej na úrovni a urobíme všetko pre to, aby ste mohli čítať noviny bohaté na obsah.

S radosťou privítame vaše pripomienky a nápady ohľadne tém, o ktoré sa môžete s nami podeliť elektronicky na tktv@tvrdosovce.sk alebo na tel. čísle 035 790 0041.

redakcia

Zbierka pre Ukrajinu

24. február 2022 – deň, ktorý sa zaiste zapíše do dejín starého kontinentu. V tento deň sa stalo čosi, o čom sme si mysleli, že to naša generácia nikdy nebude musieť zažiť – v Európe vypukla vojna. Rusko začalo vojenský útok proti Ukrajine, a tak tamojší obyvatelia museli zo dňa na deň čeliť všetkým hrôzám vojny. Hneď po vypuknutí vojnového konfliktu začala prúdiť do štátov Európy masívna vlna utečencov. Tisíce ľudí boli nútení opustiť svoje domovy a hľadať útočisko v iných štátoch. Keďže muži vo veku 18-60 rokov dostali povolávacie rozkazy a nemohli opúšťať Ukrajinu, na hraničných priechodoch čakali na odchod do bezpečia.

Keďže naša krajina má spoločné hranice s Ukrajinou, Slovensko sa tiež stalo ich cieľovou krajinou. Cez naše východné hraničné priechody prišli od februára na Slovensko tisíce ľudí. Ľudia, ktorí svoje domovy opúšťali narýchlo s jedným kufrom, do ktorého si zbalili iba to najpotrebnejšie. Obyvatelia našej krajiny sa okamžite spojili a takmer všetky mestá, obce a organizácie organizovali zbierky pre vojnových utečencov. Nebolo to inak ani u nás. Samospráva obce vyhlásila zbierku, ktorá sa konala 28. – 4. 3. 2022 v Obecnom dome. Do zbierky mohli ľudia prispieť trvanlivými potravinami, prikrývkami, hygienickými potrebami. Príspevky,

ktoré naplnili viac tuctov krabíc a vriec, zamestnanci obecného domu a obecného úradu triedili a balili, aby ich pracovníci Podniku verejnoprospešných služieb mohli odviezť do centrálného skladu humanitárnej pomoci v Nových Zámkoch. Toto logistické centrum vytvoril krízový štáb okresného

úradu na zhromaždenie zbierok z celého okresu a ich následnú distribúciu na potrebné miesta.

Touto cestou by sme sa chceli poďakovať všetkým, ktorých osud ľudí v núdzi nenechal ľahostajnými a prispeli do našej zbierky. Ďakujeme vám.

Katarína Ruzsik

Červeno-biele kontajnery na elektroodpad

V mesiaci december 2021 boli umiestnené na území našej obce dva špeciálne červeno-biele kontajnery na zber veľmi malého elektroodpadu, batérií a akumulátorov, nakoľko vyradený elektroodpad nepatrí do komunálneho odpadu. Až 95 % zozbieraných elektrozariadení sa dá recyklovať a opätovne využiť pri výrobe ďalších výrobkov. Preto bolo vlni po celom Slovensku rozmiestnených cez 300 červeno-bielych kontajnerov, ktoré využíva takmer 1 000 000 obyvateľov Slovenska. Odteraz to môžu urobiť aj obyvatelia našej obce.

Čo patrí do červeno-bieleho kontajnera?

- Všetka spotrebná elektronika vrátane príslušenstva, napr. videoprehrávače, DVD prehrávače, rádioprijímače, hifi veže, magnetofóny, reproduktory, diaľkové ovládače, slúchadlá,
- mobilné telefóny,
- malé elektrické a elektronické hudobné nástroje,
- výpočtová technika (notebooky, optické mechaniky, myši, klávesnice),
- faxy a záznamníky,
- tlačiarne, malé stolné kopírky,
- kalkulačky,

Prehľad separovania odpadu v Tvrdošovciach

KOMODITA	Množstvo v tonách za r. 2020	Množstvo v tonách za r. 2021
Papier a lepenka	103,21	143,81
Sklo	159,38	89,24
Tetrapack	3,44	4,74
Obaly z kovu	6,39	7,21
Biologicky rozložiteľný kuchynský a rešt. odpad	0,45	30,06
Šatstvo	28,95	32,8
Textílie	19,66	21,7
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	0	0,02
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	0,62	1,93
Jedlé oleje a tuky	0,96	0,23
Batérie a akumulátory	0,06	7,8
Batérie a akumulátory iné	0	0,01
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia obs. nebezpečné časti	2,4	3,57
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia	6,28	7,71
Plasty	69,1	90,16
Kovy	0	80,36
Meď, bronz, mosadz	0,62	8,3
Hliník	1,02	12,19
Olovo	0	0,02
Zinok	0	0,01
Železo a oceľ	48,59	494,35
Zmiešané kovy	0	0,01
Biologicky rozložiteľný odpad	301,1	539,6
Zmesový komunálny odpad	1010,14	947,84
Objemový odpad	205,29	315,69
Drobný stavebný odpad	235	506,39
Celkové množstvo zrecyklovaných komunálnych odpadov	752,22	1575,83
Celkové množstvo vzniknutých komunálnych odpadov	2202,66	3345,75
Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov	34,15 %	47,10 %

- herné konzoly, videohy vrátane ovládačov (joysticky, gamepady),
- elektrické hračky (autodráhy, vláčiky),
- batérie a akumulátory,
- všetok drobný elektroodpad s maximálnymi rozmermi 51x36x40 cm.

Do červeno-bieleho kontajnera nepatria:

- monitory, televízory, žiarovky, výbojky,
  - komunálny odpad, zdravotnícky materiál, bio odpad.
- Žiadame vás, aby ste do kontajnera nevhadzovali elektroodpad prekračujúci rozmery vhadzovacieho otvoru, nebezpečný odpad, autobatérie, farby, plasty, oleje...
- Ďakujeme vám za vašu pomoc pri recyklácii elektroodpadu aj touto formou.

R.M.

Zber odpadu na cintoríne

V apríli 2022 nastala zmena v zbere odpadu z cintorína, kde boli rozmiestnené hnedé a čierne kontajnery s tým, aby sa cintorínsky odpad triedil a nezbiehal sa do jednej spoločnej nádoby.

Kontajner hnedej farby – je určený na zvyšky živých kvetov, živých vencov, trávu a lístie.

Kontajner čiernej farby – je určený na ostatný odpad z cin-

torína, t.j. na plastový odpad, ako sú plastové kvety, vence, kvetináče, podložky, plastové náplne zo sviečok, plastové kryty zo sviečok, plastové fľaše, plastové tašky, sáčky, fólie, ďalej na sklenený odpad, t. j. sklenené časti sviečok, kahančov a na sklenené fľaše.

Ďakujeme, že odpad budete triediť aj na cintoríne.

Renáta Mogrovič

Ku Dňu učiteľov

28. marca - z príležitosti Dňa učiteľov by som rada pozdravila a poďakovala našim pedagógom a zároveň aj tým, ktorí svoju aktívnu činnosť už ukončili, teda učiteľom na dôchodku. A budem rada, ak si v tento deň spomenieme aj na tých učiteľov, ktorí už nie sú medzi nami.

Tento rok si Deň učiteľov pripomíname v mimoriadne zložitých podmienkach pretrvávajúcej pandémie a obáv zo situácie v susednom štáte. Rozmýšľala som, aké má byť toto poďakovanie v marci 2022, keď už vyše dvoch rokov je náš život v tieni neistoty, strachu a obavy o našich najbližších? Ako sa má osláviť pre mnohých v srdci milý sviatok v tejto dobe, keď naši žiaci nesedeli v školských laviciach, ale v lepšom prípade pred obrazovkami monitorov?

Tieto posledné dva roky boli ťažkou lekciou o tom, aká je krehká naša bezpečnosť, istota, naša práca, náš život. Zo dňa na deň sa zmenilo vyučovanie na dištančné, učitelia si museli sadnúť pred počítače a učiť. Bolo nutné prispôbiť sa denne meniacim sa podmienkam, prijať zmeny, museli vyhovieť očakávaniam, zvládnuť nároky, museli sa popasovať s prekážkami, museli vyučovať. Naši učitelia obstáli v tejto skúške. Svedomíte si vykonávali svoju prácu. Často preberali rolu učiteľa rodičia, ktorí sa snažili pomôcť, svojou prítomnosťou posilňovali

sebavedomie, podporovali ... mysliac pri tom na to, aký bude osud tejto „tichej generácie“ a nakoľko sú trvanlivé a postačujúce tieto obmedzené vedomosti. Väčšina rodičov si asi len teraz počas karantény uvedomila, že učiť nie je ľahká a jednoduchá úloha. Podľa pokynov aj oni pomáhali, učili, niekedy aj sami opäť nadobúdali dávno zabudnuté vedomosti a získavali nové skúsenosti. Teraz v tomto krásnom jarnom období verím, že v zdraví prežijeme a všetko sa vráti do obvyklých kolají. Dúfam, že sa už natrvalo všetci dostanú tam, kde je ich miesto: maličké deti do škôlky, väčšie deti do školy, učitelia za katedru a rodičia na svoje pracovisko.

Aj najkrajšia škola je však len torzo, obsahom ju naplňujú práve učitelia. Oni držia v rukách kľúč od budúcnosti našich detí. Viem, v spoločnosti je práca všetkých rovnako dôležitá a nevyhnutná, ale keď sa naše deti nenaucia čítať, písať a počítať, tak kto postaví domy, kto bude liečiť chorých, kto bude piecť chleba? Už len prítomnosť a správanie učiteľa - pedagóga neustále formuje, učí dieťa, lebo on je - vzor. Trvalá úloha pedagóga je, aby učil, vychovával a spravil všetko pre to, aby z jemu zverených detí vyrástli spokojní a šťastní dospelí. Azda najťažšie poslanie pedagóga je, aby spolu s povinným učivom pripravil deti aj na život s veľkým

Ž. Lebo keď budú v dospelosti úspešné a dokážu sa ťažkostiam postaviť čelom, tak zasiate semienko prineslo úrodu - a to je trvalá úloha dobrého pedagóga - sprostredkovanie hodnôt, ktoré vydržia po celý život, nadobudnutie potrebných vedomostí a ľudskosť. A k tomu je potrebný dobrý pedagóg, bez nich to nejde. To všetko sa dá povedať o učiteľoch, ktorí nás sprevádzali na našej ceste vzdelaním. Späťne si mnohokrát hovoríme, že to s nami nemali jednoduché. Niekedy spomíname na ich hlášky, ktoré nám stále znejú v ušiach. Niekedy si uvedomujeme, že tam, kde sme, sme aj vďaka nim. Skutočne dobrým učiteľom je ten, kto svojou prácou, vystupovaním, ochotou, obetavosťou, erudovanosťou a zaničenosťou denno-denne naplní slová Jána Amosa Komenského: „Dobrý učiteľ je ten, kto sa usiluje byť tým, za čo ho pokladajú, t.j. učiteľom, nie maskou učiteľa. Teda nebude sa vyhýbať učiteľskej práci, ale bude ju vyhľadávať a nebude konať prácu len naoko, ale vážne, nie do vetra, ale pre ozajstný a ustavičný pokrok svojich žiakov ...“ Profesia učiteľa je jednou z najvznešenejších a najušľachtilejších profesií. Zahŕňa v sebe povinnosť, potrebu a chcenie odovzdávať novej generácii po tisícročia nazbierané poznanie a životné skúsenosti o tomto svete, s cieľom nielen ho spoznať pre prežitie, ale urobiť ho

i lepším a dokonalejším, aby život prinášal viac radosti ako starostí, viac lásky ako nenávisť, viac dobra ako zla.

Milí učitelia, pedagógovia, tí čo pracujete aj naši učitelia na dôchodku, z príležitosti Vášho krásneho sviatku vytvoreného tradíciou v deň narodenín učiteľa národov Jána Amosa Komenského, Vám zo srdca ďakujem za vašu obetavú prácu, prajem dobré zdravie, pevné nervy, veľa radosti z práce a z dosiahnutých výsledkov, dobrých, pozorných a premýšľavých žiakov a dobré a podnetné prostredie na ďalšie Vaše tvorivé aktivity. Ďakujem Vám všetkým, pedagógovia našej školy, ktorí ste sa statočne bili s nástrahami dištančného vzdelávania a denne ste doma za svojim počítačom premýšľali, ako výuku posunúť, vylepšiť a podať žiakom látku na dialku zrozumiteľnejšie. Milí rodičia a žiaci, je tu príležitosť, aby sme sa touto formou alebo hoci aj online poďakovali za prácu našich učiteľov. Pripomínajme si ich, pozdravme, povzbudzujme a podpoorme ich milým slovom aj z príležitosti Dňa učiteľov, aby cítili, že nie sú sami, že im venujeme pozornosť a vážime si ich prácu - verte mi, zaslúžia si to ...

Ing. Kristína Majer
Predsedníčka ZRPŠ
ZŠ JAK

FAŠIANGY V MATERSKEJ ŠKOLE NA HLBOKEJ ULICI

ZO ŽIVOTA ZŠ JÁNA AMOSA KOMENSKÉHO V TVRDOŠOVCIACH

Hviezdoslav Kubín - starší žiaci

Fašiangové vyučovanie

Geografická olympiáda - okresné kolo

Hviezdoslav Kubín - mladší žiaci

Postup na okraj v Chemickej olympiáde

Osmijankove rozprávky

Ponožkový deň

Rozvoj K a K schopností žiakov

Učenie v maskách bolo zaujímavé

Z tvorivej dielne Osmijanka

Tvrdošovskí martýri revolučných rokov 1848 – 1849

Vieme, že boje za slobodu v rokoch 1848-49 majú aj svojich tvrdošovských martýrov, Józsefa Bugyika, Józsefa Tótha a Ferencu Trexlera. Akej viny sa však dopustili, že boli odsúdení na smrť? Podľa pamäti miestneho farára a súčasníka udalostí Károlya Bütnera a knihy Róberta Hermana s názvom *Vértanúk könyve – A magyar forradalom és szabadságharc mártírjai 1848 – 1854*, vydaná v roku 2007 a po preskúmaní protokolov o výpovediach svedkov a obvinených týchto udalostí, ako aj rozsudku vojenského tribunálu sa udalosti odohrali nasledovne:

Dňa 22. januára 1849 bola zo Šale do obce poslaná päťčlenná výzvedná hliadka rakúskych vojakov, ktorí mali za úlohu zistiť medzi miestnym obyvateľstvom údaje o pohybe maďarských revolučných jednotiek. Jednalo sa o jedného desiatnika a štyroch vojakov, ktorých do obce priviezol na svojom voze sedliak István Melchior. Keď hliadka dorazila do obce, pred krčmou Lipóta Fischera niekto z okoloidúcich zakričal niečo po nemecky na desiatnika. Ten okamžite prikázal otočiť voz. Vtedy prisahajúci obce János Juhász prikázal miestnym mládencom, medzi ktorými boli József Tóth, Mihály Janek, József Bugyik, István Vida a József Smidrony, aby zastavili voz. József Tóth, Mihály Janek a József Bugyik sa postavili pred voz a zastavili kone. Zároveň vyzvali vojakov, aby zostúpili z voza. Na to sa dvaja vojaci dali na útek a na pokyn prisahajúceho Juhásza ich József Tóth a József Bugyik po jednom zadržali. Dedinčania potom vojakov obklúčili a József Tóth jednému z vojakov zobral jeho pušku a vystrelil z nej. Potom na príkaz prisahajúceho Juhásza zadržaných a odzbrojených vojakov odvedli pred dom obecného sudcu – richtára Pála Borosa. Richtár prikázal zhromaždeným predviesť vojakov pred miestneho notára Ferencu Trexlera. Tu sa nakoniec všetci aj stretli a Pál Boros sa prihovárал za oslobodenie a prepustenie zadržaných vojakov.

V tom čase však bola u notára Trexlera na návšteve pani Emma Rádóczy. (Pani Emma bola manželkou Ferencu Rádóczyho a milenkou Jánosa Márkusa, ktorý bol dôverníkom nitrianskeho župana a zároveň revolučného vládneho zmocnenca baróna Jánosa Jeszenáka.) Na príhovor Emmy Rádóczy notár Trexler prikázal Jánosovi Bodorovi a mladému zemanovi Jánosovi Vörösovi odovzdať zadržaných vojakov do Nových Zámok, kde sa vtedy s revolučnými maďarskými oddielmi zdržiaval aj barón János Jeszenák. Ešte v ten deň odviezli zadržaných piatich vojakov na troch sedliackych vozoch do Nových Zámok. Následne zeman Ján Vörös

obdržal za zadržaných vojakov peňažnú odmenu, z ktorej každému členovi doprovodu vyplatil po dvoch forintoch.

Keďže Nové Zámky boli dňa 9. februára 1849 obsadené cisárskym podmaršálom

Baltazárom Šimuničom, už v polovici februára boli všetci dotknutí zadržaní. Okrem zemanov, prisahajúceho Jánosa Juhásza a Jánosa Vörösa, ktorí utiekli a skrývali sa pred

vyšetrovaním, boli všetci zainteresovaní eskortovaní do Nitry a začalo sa zdĺhavé vyšetrovanie celého prípadu.

Zeman Pál Juhász a miestny farár vdp. Károly Bütner vidiac kritickosť situácie sa ihneď vydali zadržaným na pomoc. Po jednaniach s kráľovským komisárom Vietoriszom a podmaršálom Baltazárom Šimuničom sa dohodli na ich prepustení, ak zabezpečia návrat zadržaných rakúskych vojakov. Bohužiaľ, sa im nepodarilo túto dohodu splniť, lebo zajatí rakúski vojaci už boli medzičasom presunutí z Nových Zámok do Komárna, kde boli zastrelení. A tak zadržaných dedinčanov previezli z Nitry do Bratislavy.

Podľa svedectva miestneho učiteľa Józsefa Fratricsa barón Jeszenák tesne pred zadržaním vojakov poslal do obce Kossuthom podpísaný obežník, podľa ktorého sa za každého zadržaného cisárskeho vojaka vyplatí odmena dva forinty, ako aj odmena za zadržané zbrane a vojenský materiál, o čom všetci predstavení obce dobre vedeli. Trexler vo svojej výpovedi svoje rozhodnutie odôvodňoval svojou obavou, že ak by vojakov prepustil a o udalosti by sa dozvedel barón Jeszenák, sám by bol obvinený z vlastizrady. Jeho výpoveď však výrazne sponchybnili traja ďalší svedkovia. Obecný richtár Pál Boros a ďalší potvrdili, že Trexler rozhodol o transporte vojakov sám a to aj napriek predchádzajúcim varovaniám s odôvodnením: „Ja si nenechám na svoj zrak navliecť oprátku!“

Zo zainteresovaných Tóth, Bugyik, Vida a Janek nevedeli čítať ani písať a okrem Trexlera, ktorý hovoril nemecky, všetci pri výsluchoch využívali služby tlmočníka. Viacmesačný pobyt vo väzení Józsefa Tótha psychicky veľmi poznačil a jeho správanie bolo dlhšiu dobu pod dohľadom lekárov. Nakoniec boli dňa 19. júla 1849 všetci obvinení predvolaní pred štatariálny súd. Vojenský prokurátor dňa 21. júla 1849 predniesol žalobu, podľa ktorej skutkovú podstatu ozbrojenej vzbury naplnili predovšetkým obvinení Tóth, Bugyik a Trexler, ktorí ako hlavní vinníci mali byť odsúdení na smrť obesením a potrestaná mala byť aj samotná obec. Vojenský tribunál ešte v ten deň potvrdil rozsudok a hlavný veliteľ Bratislavského vojenského

dištriktu ho nariadil ihneď aj vyhlásiť a vykonať. (Doslovný prepis rozsudku v nemčine nájde záujemca v knihe 101 zaujímavostí Tvrdošoviec.)

Za aktívnu spoluúčasť boli na viaceročné ťažké väzenie a nútené práce na budovaní opevnení odsúdení do väznice v Olomouci aj 45-ročný ženatý gazda János Bodor, otec troch detí na desať rokov, 42-ročný ženatý bezdetný gazda István Vida na osem rokov, 48-ročný ženatý gazda, otec štyroch detí, Mihály Janek na šesť rokov, 21-ročný slobodný mládenec, József Smidrony na šesť rokov. Okrem toho súd zaviazal obec k úhrade pokuty 6000 forintov po tom, čo ju predtým omilostil od vypálenia a vyvraždenia obyvateľstva. Vďaka úsiliu Pála Juhásza a vdp. Károlya Bütnera sa podarilo nakoniec túto peňažitú pokutu pre obec odpustiť. Miesta posledného odpočinku popravených dodnes nie sú známe. Všetci odsúdení až na notára Trexlera, ktorý pochádzal z Ostrihomu, boli oby-

vatelmi obce. Je zaujímavé, že súd Andrása Vidu, Mártona Komporu, Mihály Szógyényiho, Dávida Kuruca, Jánosa Pappa, Andrása Szabóa, Pála Borbélya, Andrása Benczeho a Istvána Balogha, ktorí za peňažnú odmenu eskortovali vojakov do Nových Zámkov, ani Istvána Vargu nijako nepotreštal. Za smrť

piatich cisárskych vojakov sa tak „uspokojil“ s popravou troch dedinčanov a v štyroch prípadoch s viacročným väzením a nútenými prácami. Skutoční vinníci tejto tragédie, zemanovia prísazní obce János Juhász, János Vörös, ako aj Emma Rádóczy, sa ešte dlho schovávali pred úradmi, lebo si boli vedomí, že by ich v prípade dolapenia stihol najtvrdší trest.

Po potlačení revolúcie sa podľa vdp. Bütnera obaja zemanovia spolu s 85 tvrdošovskými honvédmii schovávali hlavne v lokalite Faluhely alebo v úkrytoch pri Váhu a k svojim rodinám do obce chodili len v noci. Podľa ústnej tradície v revolučných rokoch 1848 – 1849 zahynulo na rôznych bojiskách pod honvédske zástavami okolo 100 Tvrdošovčanov.

Ing. František Buda

Križ Jánosa Juhásza alebo križ na ceste Réti

K obdobiu národnoslobodzovacích bojov 1848/1849 sa viaže aj posledný drevený križ v obci, ktorý sa nachádza v chotári medzi Tvrdošovcami a Vičanmi. Dal ho postaviť János Juhász, ktorý bol jedným z hlavných obvinených v prípade zadržaných cisárskych vojakov. Pred samotným zadržaním sa mu však podarilo ujsť a 18 rokov sa schovával pred úradmi v lokalite Faluhely a v úkrytoch pri Váhu. So svojou ženou sa však naďalej stretával ďaleko od obce v chotári pri lavičke vodného kanála na kraji lesíka smerom na Vičany. A práve na tomto mieste dal János na pamiatku týchto šťastných chvíľ a stretnutí po cisárskej amnestii v 60. rokoch 19. storočia postaviť za vďaky prvý drevený križ. V roku 1967 bol na jeho mieste postavený druhý križ a v roku 2002 v poradí už tretí drevený križ.

CITÁTY O ŽIVOTE

„Cieľom nášho života je byť šťastný.“ - Dalajláma

„Ak chcete žiť šťastný život, zamerajte sa na cieľ, nie na ľudí alebo na veci.“ - Albert Einstein

„Nie to, ako dlho, ale to, ako dobre ste žili, je najdôležitejšie.“ - Seneca

„Život je ako minca. Môžete ju minúť, na čo chcete, ale minúť ju môžete len raz!“ - Lillian Dicksonová

„Žite tak, akoby ste mali zajtra zomrieť. Učte sa, akoby ste mali žiť večne.“ - Mahatma Gándhí

„Ak celý život čakáte na búrku, nikdy si neužijete slnečné svetlo.“ - Morris West

„Cestou hore buďte na ľudí milí, pretože ich môžete stretnúť cestou dole.“ - Jimmy Durante

„Keby bol život predvídateľný, prestal by byť životom a nemal by chuť.“ - Eleanor Rooseveltová

Základná organizácia Csemadok v Tvrdošovciach oslavuje 70. výročie svojho založenia

Na začiatku roku 2022 uzrela svetlo sveta krásna kniha. Svojimi farbami pripomína malebné kroje spievajúcich žien a tancujúcich dievčat a zdobením je bohatá ako 70-ročná história Csemadoku v Tvrdošovciach. Azda práve preto, lebo prekypuje životom, minulosťou i súčasnou tvorbou jej členov. Veď predsa – pojednáva o našich ženách a mužoch z Tvrdošoviec, ktorí keď z plného hrdla zo srdca zaspievajú, takmer strop padá. Keď sa však rozoznejú clivé tóny citár našich skvelých citaristov, vtedy priam srdce pookreje a vylúdi v očiach prítomných slzy dojatia, radosti a šťastia.

Základná organizácia Csemadok v Tvrdošovciach vznikla 4. februára 1951. O šesťdesiat rokov neskôr, v roku 2011, vyšla vynikajúca publikácia z pera Timey Benkő, kde je zhrnutie činnosti tejto spoločenskej organizácie počas uplynulých šiestich desaťročí. O desať rokov neskôr vznikla myšlienka literárne spracovať a knižne vydať činnosť Csemadoku za ostatné desaťročie napriek tomu, že svet sa nachádzal práve uprostred celosvetovej pandémie Covidu 19, ktorá ochromila činnosť spoločenských organizácií na dlhé mesiace. Možno skonštatovať, že pandémia za posledné dva roky ochromila prakticky každý prejav kultúrneho života v spoločnosti. Nás to však neodradilo! Starosta obce Marián Tóth nás ubezpečil o svojej všestrannej podpore a pomoci, takže už nezostávalo nič iné, iba usilovne pracovať na vznikajúcom literárnom diele. Do práce sme sa pustili štyria; vedúci Tvrdošovského mužského speváckeho súboru a zároveň autor myšlienky vzniku tejto knihy Michal Bara; sólista a akordenista speváckeho súboru Imrich Szabó, člen súboru Imrich Tóth a spoluautorka Magdaléna Birkus. Oslovili sme všetkých, ktorí by mohli pomôcť zozbierať dokumentačný materiál. Štýlom i obsahovo sme chceli nadviazať na knihu Csemadok z roku 2011.

Nová kniha o Csemadoku je v istom ohľade určite výnimočná, dvojazyčná, s maďarsko-slovenským textom. Keď čitateľ knihu otvorí, na jednej strane ho víta text v maďarčine, na nasledujúcej v slovenčine. Obrázky platia rovnako pre obe jazykové mutácie. Na prvé počutie textová forma knihy niekoho azda aj prekvapí, no prináša aj veľkú výhodu.

Každý záujemca si ju môže prečítať v materinskom jazyku, veď kultúra nepozná hranice. A dobre je nielen si prezeráť fotografie, ale je potrebné prečítať si aj text a

porozumieť mu. Spoločenská organizácia Csemadok v Tvrdošovciach víta ľudí bez ohľadu na jeho materinský jazyk.

Stošesťdesiat stranová kniha má pevnú väzbu, spracovaná je logicky a je mimoriadne pekná. Aj náročného čitateľa okrem textu osloví i množstvo kvalitných fotografií. Ten „dvojazyčný“ nápad Imreho Szabóa dizajnovy excelentne zhmotnil vynikajúci grafik Schubert Roman z No-

vých Zámkov. Starosta obce Marián Tóth do knihy napísal predslov, Július Fugli, bývalý predseda organizácie Csemadok v Tvrdošovciach, príhovor k čitateľom. Michal Bara odbočkou do minulosti v texte priblížil najstaršie formy prejavov kultúry v tomto kultúrnom priestore a pohľadom do minulosti pripomenul dlhú cestu, na konci ktorej vznikla spoločenská organizácia Csemadok v Tvrdošovciach. Alžbeta Mojzesová, vedúca ženského speváckeho zboru Biely Agát, podrobne zhrnula dianie súboru za uplynulých desať rokov. Bianka Halász, vedúca citarového súboru s mladickým elánom, predstavila čitateľom celú plejádu bývalých i súčasných členov citarového súboru. Magdaléna Birkus zasa zdokumentovala takmer všetko, čo členovia Tvrdošovského mužského speváckeho súboru urobili a dosiahli za posledné desaťročie. Pohľad do prvých šesťdesiat rokov Csemadoku v obci nemohol chýbať v texte Lászlóa Feketeho, bývalého predsedu Csemadoku. Reportérkou viacerých interview, ktoré obohacujú text knihy, bola Silvia Bračová, redaktorka Tvrdošovského spravodaja. Teda v knihe sa všetko „snúbi“ so všetkým a každý čitateľ si tam nájde to svoje. V texte

knihy obohatej rôznymi oceneniami, množstvom fotografií a zoznamom členov organizácie nie sú opísané len akcie a kultúrna činnosť súborov, ale aj iné podujatia či spoločenské aktivity, ktoré sa istým spôsobom týkali miestnej základnej organizácie.

Základná organizácia Csemadok v Tvrdošovciach spája všetkých svojich členov i ďalších záujemcov o našu kultúru a minulosť. Prijme každého záujemcu s úprimnou láskou a otvorenou náručou. „Iba v spoločenstve je sila a potenciál spoločnými silami dosiahnuť méty a vytýčené ciele. A to je možné uskutočniť len v rámci takej organizácie, ktorej súčasťou sme a ktorá je tu pre nás.“

Vrelo odporúčame našu najnovšiu publikáciu každému.

**Imrich Szabó
a Magdaléna Birkus**

Príbehy na zamyslenie

Zemiaky, vajčka a kávové zrná

Jedného dňa sa dcéra sťažovala svojmu otcovi, že má mizerný život a nevie, ako sa má so všetkými problémami vysporiadať. Sťažovala sa, že je už unavená sa stále s niekym hádať a bojovať. Akonáhle vyrieši jeden problém, druhý už je na ceste.

Jej otec, ktorý pracoval ako šéfkuchár, jej navrhol, aby šla s ním ráno do práce. Dcéra nechápavo súhlasila, a tak prišla ráno k otcovi. Otec naplnil tri veľké hrnce vodou a každý z nich dal variť. Keď voda v každom hrnci začala vriieť, do prvého hodil zemiaky, do druhého vajčka a do posledného kávové zrná. Niekoľko minút ich nechal variť s tým, že počas varenia s dcérou neprehovoril ani slovo. Tá začínala byť nedečkavá a nervózne čakala, čo sa bude diať.

Po 20-tich minútach otec vypol variče. Z prvého hrnca vytiahol zemiaky a umiestnil ich do misky. Z druhého hrnca vytiahol vajčka, ktoré dal taktiež do misky. Z posledného hrnca nabral šálku kávy. V tom

sa otočil k dcére a spýtal sa jej: „Dcéra moja, čo vidíš?“ Ona mu na to odpovedala: „Zemiaky, vajčka a kávu.“

„Pozri sa bližšie a chyt' si zemiaky.“ Povedal otec. Dcéra zobrala zemiaky do rúk a zistila, že boli mäkké. Potom jej otec navrhol, aby zobrala do rúk vajčka a skúsila ich rozbiť. Tak aj urobila. Rozbila vajčka, očistila ich od škrupiny a v ruke jej zostalo natvrdo uvarené vajčko. Nakoniec jej otec navrhol, aby si odpiła z kávy. Bohatá aróma a chuť kávy jej vyčarovala úsmev na tvári. Dcéra nechápala, čo jej tým chcel otec naznačiť, a tak sa ho spýtala: „Otec, čo to má znamenať?“ V tom jej otec začal vysvetľovať: „Zemiaky, vajčka aj kávové zrná čelili rovnakej nepriazni osudu – vriacej vode. A každé z nich reagovalo rozdielnym spôsobom. Zemiaky boli silné, tvrdé a nemilosrdné, ale vriaca voda ich premenila na mäkké a slabé. Vajčko bolo veľmi krehké a jeho jemnučka vonkajšia škrupinka chránila jeho vnútro až dovtedy, dokiaľ sa nevytvorilo nepriazne vriacej vody.

Vriaca voda premenila jeho vnútro na tvrdé, silné a odolné. Kávové zrná boli výnimočné a jedinečné. Potom ako boli vystavené nepriazni vriacej vody, zmenili vodu a vytvorili niečo úplne nové.“

Na to sa otec spýtal dcéry: „Ktoré si ty? Keď nepriazeň osudu klope na tvoje dvere, ako zareaguješ? Ako zemiaky, vajčka či kávové zrná? Dcéra moja, v živote sa dejú okolo nás rôzne veci. Prežívame zlé ale aj dobré udalosti, no len na jednej veci skutočne záleží. Na tom, ako tieto udalosti zmenia naše myšlienky a naše vnútro. Či zmäkneme ako zemiak, či nás posilnia ako vajčko, alebo my zmeníme ich a vytvoríme z nich niečo nové.“

Pes v nebi

Jedného dňa putoval muž so svojím psom. Vedel, že už je mŕtvy a mal namierené do neba. V tom momente sa pred ním zjavila nádherná zlatá brána a vedľa nej stál a usmieval sa fúzaty starý pán v bielom oblečení.

„Dobrý deň, mladý muž,“ hovorí starac pri bráne.

„Nech sa páči, podte ďalej. Počkat', pane, ale bez psa! Tí sem, samozrejme, nemôžu.“ Zastavil starca muž pri bráne.

V tú chvíľu muž zosmutnel, obišiel bránu a pokračoval vo svojej ceste ďalej. Po čase prišli k inej bráne.

„Dobrý deň, čo je tu prosím?“

„Tu je nebo,“ odpovedá muž pri bráne.

„A môžu sem ísť psi?“

„Samozrejme, pane. Tamto je studňa. Pokojne mu napustite do misky vodu a cítte sa tu ako doma.“

„Viete, my sme pred chvíľou išli okolo takej istej brány a ktosi nám povedal, že nebo je tam u nich.“

„Aha, tamtí? To je peklo.“

„A nevádi vám, že sa vydávajú za vás?“ spýtal sa starac nechápavo.

Muž pri bráne sa iba posmial a odpovedal:

„Vôbec nie. Oni nám odobierajú tých, čo sú schopní nechať svojho psa vonku.“

eduworld.sk

SÚŤAŽ - SÚŤAŽ - SÚŤAŽ - SÚŤAŽ - SÚŤAŽ - SÚŤAŽ

V našej čitateľskej súťaži hľadáme tentokrát správnu odpoveď na otázku:

Aké kontajnery slúžia na zber veľmi malého elektroodpadu?

Odpoveď nájdete v článku v tomto čísle Tvrdošovského spravodaja. Správnu odpoveď, prosíme, zaslať s menom a adresou súťažiacemu do 10. mája 2022 na tktv@tvrdosovce.sk alebo vložiť do poštovej schránky pri vchode do Obecného úradu. Jeden výherca dostane darčekové balenie.

Veľa šťastia!

Zaslaním správnej odpovede výherca súhlasí s uverejnením svojich osobných údajov v rozsahu meno, priezvisko a ulica v tvrdošovskom programe káblovej televízie.

Radost zo záhradkárčenia

Oto Szabó patrí medzi známych záhradkárov našej obce, ktorý už dlhé roky pestuje zeleninu vo svojej záhrade. Pravidelne sa s ním môžeme stretnúť na miestnom trhovisku, kde predáva produkty z vlastnej pestovateľskej činnosti. Každému vychádza v ústrety, ak je treba poradiť, hoci nie je vyučený záhradkár. Vykonaáva úplne inú profesiu.

Pracuješ ako mäsiar, záhradkárstvu sa venuješ popri práci. Ako to stíhaš už toľké roky?

Áno, som vyučený za mäsiara, ale veľmi rád záhradkárčim. Už ako malé dieťa som strávil veľa času v záhrade s otcom a s bratmi. Vďaka tomu som si čoraz viac obľúbil záhradkárске práce. Našiel som si v tom veľa radosti. Keď som sa oženil a kúpili sme si rodinný dom s veľkou záhradou, bolo jednoznačné, že budem pokračovať v záhradkárstve a v tom, čo som sa naučil doma. Neskôr sa pridala aj moja

rodina. Spočiatku sme pestovali mrkvu, petržlen, reďkovky, rajčiny a papriku, ale postupom času pribúdali ďalšie a ďalšie druhy zeleniny. Rozrástlo sa to do takej miery, že každým rokom som musel postaviť nový fóliovník. Ak by som mal povedať, z ktorých zelenín som vypestoval najväčšie množstvo, tak je to tekvica pre jadierka, o ktoré je dodnes veľký záujem.

Koľko druhov zelenín pestuješ v súčasnosti?

Keďže, žiaľ, vlani vo februári som prišiel o milovanú manželku a deti nežijú v Tvrdošovciach, musel som sa vzdať pestovania viacerých druhov zeleniny. Teraz je ich síce pomenej, ale predsa sa jedná o viac druhov. Okrem toho veľa času mi zaberajú pracovné povinnosti na pracovisku, z roboty chodím domov vo večerných hodinách. Napriek tomu sa snažím obstať aj v záhrade. Či mám dostatok voľného času? Áno, v autobuse do práce a späť. Ale vážne, mám naozaj málo času. Bud som v práci, alebo robím v záhrade.

Aké sú kladné stránky domáceho pestovania? Prečo sa tomu venuješ ešte aj v týchto neľahkých časoch?

Odpoveď je veľmi jednoduchá, mám to veľmi rád. Záhradkárске práce sú pre mňa relax, čo ma upokojuje. Nech sa jedná o prípravu pôdy, sadenie, výsadbu priesad až po zber úrody, všetko mám rád. Možno je to preto, lebo to robím už od útleho veku. Ako negatívum by som spomenul náročnejšie fázy pestovania, pretože pri pestovaní každého druhu zeleniny sú etapy, ktoré si vyžadujú väčšiu námahu a viac času. Napr. sadenie cibule sadzačky, vyviazanie rajčín, hnojenie a pod.

Je riadne dlhý proces, kým sa zelenina zo záhrady dostane na stôl. Ktorú fázu pestovania máš najradšej?

Najlepšie je samozrejme zber plodín/úrody. Keď vidím, že to celé má význam, že z drobného semienka narastla a dozrela krásna zelenina.

Čo si myslíš o novinách, ako sú žlté a čierne rajčiny, zelený a fialový karfiol, batáta a pod.?

Nie som proti novinkám. Podľa mňa všetko treba vyskúšať, ochutnať a pokiaľ nám to chutí, tak si to doprajme. Ja osobne by som už nepestoval nové odrody, a to kvôli už spomínanému nedostatku času. Ostávam pri pestovaní tradičných, osvedčených zelenín.

Je veľmi odlišné pestovať zeleniny teraz, ako to bolo kedysi?

Keďže pestujem zeleniny už niekoľko desiatok rokov, mám prehľad o tom, ako to bolo kedysi a aké je to dnes. Vždy boli a dodnes sú prekážky. Jedno je však isté, nikdy to nebola ľahká práca. Vždy som musel tvrdo pracovať, aby som vypestoval kvalitné zeleniny. A popri tom je tu aj počasie, ktoré dokáže poriadne „zamiešať karty“ počas záhradkárskych prác.

Pomáha ti niekto pri pestovaní?

Gro prác vykonávam sám, keďže moja rodina má iné povinnosti, ale keď treba, tak mi pomáhajú.

Kde predávaš produkty z vlastnej pestovateľskej činnosti?

Zeleninu predávam na miestnom trhovisku každú sobotu od jari do jesene, kde srdečne očakávam ctených zákazníkov. Je dobrý pocit, keď môžem pomôcť. Nie len tým, že návštevníkom trhoviska ponúkam čerstvé domáce plodiny, ale aj tým, keď im viem poradiť a moje rady pomôžu. Zeleniny z vlastnej pestovateľskej činnosti sú predsa iné, kvalitnejšie, majú lepšiu chuť. Zárukou som ja, moja osoba, čo našťastie vedia aj moji zákazníci a cenia si to. Ešte som nemal reklamáciu, odkedy predávam. Vážim si svojich zákazníkov, vždy sa na nich teším a očakávam ich na trhovisku každú sobotu.

Pestovanie v dnešnej dobe už nie je „in“. Ak by sa na to niekto predsa dal, čo by si mu odkázal?

Kto rád pracuje v záhrade a má z toho radosť, nech sa na to dá. Nikdy nie je neskoro. Chce to len vôľu a výdrž. Smelo do toho!

Silvia Bračová

Foto: archív, Rijk Zwaan

Vtáctvo v Tvrdošovciach – I. časť

Vtáky. Žijú tu s nami, pomáhajú nám, spríjemnia náš život. Ich spev na jar nám zvestuje koniec zimy a na jeseň pri pohľade na skupinky lietajúcich sťahovavých vtákov vieme, že sa už blíži zima. Pozorovanie vtáctva je pre niektorých ľudí skvelá zábava, príjemné strávenie voľného času. Dokážu ich sledovať dlhé hodiny od prvých pokusov o lietanie mláďat, až po obdobie hniezdenia. Mnohí ich s radosťou aj fotia, ako napríklad František Tóth, ktorý počas pandémie nafotil množstvo druhov vtákov, ktoré žijú aj v Tvrdošovciach. Štyri z nich teraz predstavíme, aby ste ich lepšie poznali, keď už žijeme tak blízko seba.

Včelárík zlatý (*Meros apaiser*)

Je krásny pestrofarebný sotva 30 cm dlhý vtáčik, ktorý hniezdi v kolóniách na teplých snečných svahoch, brehoch vodných tokov, pieskoviach, kde si vyhrabáva zvislé hniezdne diery. Obľubuje tieto miesta preto, lebo tu nájde veľa včiel, osí, vážok a podobného hmyzu, ktoré loví počas letu. Aj viniče „zbaví“ od osí a loví aj kobylky. Do istej miery je odolný voči uštipnutiu hmyzom, ale pre istotu im pred prehltnutím vytrhne žihadlo a jedovatú žľazu. Včelári by možno najradšej vyhubili tohto vtáčika, ale zďaleka nekonzumuje až toľko včiel, ako by sme si to mysleli.

Včelárík zlatý má rád spoločnosť. Rady vysedávajú v skupinkách na vyčnívajúcich konároch a elektrických vedeniach. Má nezmyšliteľný hlas, jemné bublavé „purr-purr“ alebo „durr-durr“. Je doďaleka počuteľný, na vzdialenosť stovky metrov. Je sťahovavý vták. Do Európy prilieta v máji a v auguste a na začiatku septembra odlieta do Severnej Afriky a západnej Ázie. Počas letu na juh prekonajú aj 2 500 – 10 500 km.

Mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*)

Je dosť výrazný, bielo-čierny vtáčik s ružovo-hnedým zafarbením. Meria 13-15 cm, z toho chvost má 7-9 cm. Obýva takmer celú Európu, vrátane celého Slovenska a niektoré časti Ázie. Žije v krovinatých okrajoch lesov, v sadoch, parkoch a záhradách s bohatým podrastom. Obaja rodičia stavajú veľké hniezdo z lišajníkov, machov a pavučín, ktoré samička vystelie perím. Hniezdo má vajcovitý tvar s malým bočným vchodom v hornej časti. Ak sa

z vajčiek nevyliahnú mláďatá ani po viacerých pokusoch, rodičia vypomáhajú pri výchove mláďat iných mlynárok dlhochvostých.

Je stály vták. Na jeseň a v zime sa potulujú v kolóniách. Na jar sa živí drobným hmyzom, ich larvami a kuklami, pavúkmi, na jeseň prechádza na rastlinnú potravu. Vtedy ho vidieť aj pri krmidlách pre vtákov.

Stehlík obyčajný (*Carduelis carduelis*)

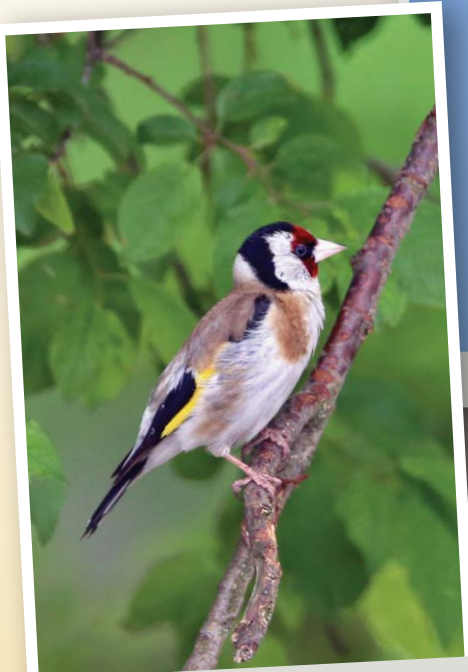
Je jedným z najpestrejších vtákov z čelade pinkovité. Je menší ako vrabec, na hlave má charakteristickú kombináciu čiernej, bielej a červenej farby. Mláďatám ešte chýba takéto zafarbenie. Pre dekoratívny zovňajšok bol kedysi obľúbeným operencom v kletkách. Stehlík obyčajný hniezdi na celom Slovensku. Jeho biotopom sú okraje lesov, lúky, pasienky s roztrúsenou stromovou a krovinou vegetáciou. Obľubuje aj ľuďmi vytvorené prírodné prostredie záhrad a parkov, nakoľko jeho potrava pozostáva z rôznych semienok a bobúľ. Špecializuje sa na vyberanie semienok sediace na vrcholci rastliny, ako je napríklad bodliak a lopúch. Mláďatká kŕmi najprv hmyzom, neskôr semenkami. Hniezdo si stavia samička na stromoch na konci konára z tráv, machu a korieňkov zviazaných pavučinou starostlivo vystlané srstou a perím.

Patrí medzi vtáky, ktoré u nás prezimujú, preto sa s ním môžeme stretávať aj v krmidlách pre vtákov. Ak by sme ho chceli prikrmovať, musíme sa pripraviť na to, že má dosť veľký apetít.

Žina zelená (*Picus viridis*)

Je druh z čelade ďateľovité. Je prevažne olivovo zelená s červeným temenom hlavy. Samec má červené pierka v čiernych fúzoch a samica ich má celé čierne. Jeho hlas pripomína ostré chechtanie, ktoré počuť zďaleka. Je stály vták, hojne rozšírený po celom území Slovenska. Bežne sa zdržuje v korunách stromov v lese, sadoch a parkoch. Jeho hlavnou potravou sú mravce, ale živí sa aj s hmyzom a s ich larvami, kuklami, ktoré nájde pod kôrami stromov. Často však hľadá potravu na zemi, napríklad rôzne semenka a ovocie. Hniezdi v dutine, ktorú si vytesá sám a používa po dobu viac rokov

Podľa wikipedia

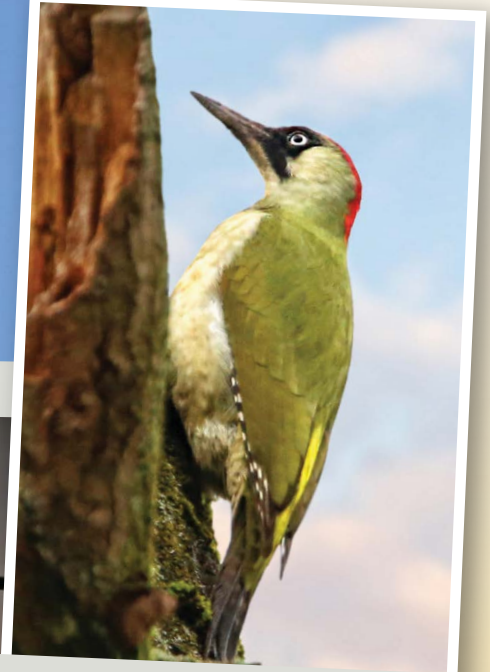
Stehlík obyčajný

Včelárík zlatý

Mlynárka dlhochvostá

Žina zelená

Život s alergiou

Alergia je termín, ktorým sa označuje nežiaduca a prehnaná reakcia imunitného systému na vonkajšie podnety z prostredia. V poslednom období vykazuje počet alergických ochorení výrazne stúpajúci trend a sú častou súčasťou riešených detských ochorení. Pôvod vzniku alergického ochorenia je kombináciou genetickej predispozície a faktorov vonkajšieho prostredia. Prejavy sú rôznorodé, od

alergickej nádchy, ekzému, tráviacich, dýchacích ťažkostí až po multisystémové zlyhanie tela.

Spúšťačom alergických reakcií sú u geneticky predisponovaných jedincov faktory vonkajšieho prostredia - alergény, ktoré vyvolávajú prehnajú imunitnú reakciu. Alergény sa rozdeľujú podľa miesta prieniku do organizmu: potravinové alergény (ovocie, mäso, orechy...), vzdušné alergény (peľ), kontaktné alergény (peruánsky balzam).

Potravinové alergie tvoria veľkú kapitolu detských ochorení. U tých najmenších sú to najmä kravské mlieko, sója, vajcia, pšenica a orechy. U tých starších arašidy, orechy, ryby, morské plody, zeler, jablko a mnohé ďalšie. Prejavy potravinovej alergie môžu

postihnúť viaceré orgánové systémy: tráviaci trakt, respiračný systém, kožu... Klinic-

ký obraz a jednotlivé prejavy sa vekom menia. U dojčiat je typická alergia na bielkovinu kravského mlieka. Spoznáme ju vďaka prejavom, ako sú nepokoj, plač a bolesti

zematóznej kože, vyrážky na tvári, lícach, krku. U starších detí dominujú skôr kožné

prejavy a prejavy dýchacích ciest. Ekzém má s postupujúcim vekom predilekčné, t.j. typické miesta v záhyboch (zápästie, lakeť...). Prejavmi dýchacích ciest rozumieme

akciách môže dôjsť až k tzv. anafylaktickej reakcii so sťaženým dýchaním, astmatickým záchvatom, opuchom podkožného väziva, slizníc, jazyka, vracaním a alterácii celkového stavu jedinca. Tento stav je život ohrozujúci a vyžaduje akútnu lekársku pomoc.

Liečbou alergie je najmä eliminácia alergénu, ďalej lieky mierené proti vzplanutému imunitnému systému predpísané pediatrom alebo imunoalergológom. Pri akútnych prejavoch alergie je vždy nutné vyhľadať lekára.

Čo je možné urobiť v rámci prevencie? Imunitný systém črevnej sliznice predstavuje od narodenia najdôležitejší poznávací imunitný orgán. Novšie poznatky poukazujú práve na významný vplyv mikrobiálneho prostredia na vývoj imunitného systému prvé hodiny po pôrode. Dôležité je preto správne zloženie črevnej mikrofóry v prospech bifidobaktérií a laktobacilov. Veľký význam má obohacovanie mliečnych formúl o probiotiká a prebiotiká, ktoré by mali zabezpečiť správne zloženie črevnej mikrofóry. Vždy uprednostňujeme materské mlieko, ktoré je týmito zložkami prirodzene obohatené.

MUDr. Linda Štefánek

MUDr. Linda Štefánek, rod. Mészárosová, študovala na Lekárskej fakulte Masarykovej univerzity v Brne. V rámci štúdia sa zúčastnila programu Erasmus+ vo francúzskom meste Lille, kde ju oslovilo detské lekárstvo a snažila sa vykročiť tým smerom. Štúdium ukončila v máji v roku 2020. Následne nastúpila na Klinikum detí a dorastu vo Fakultnej nemocnici v Nitre.

„Robota s detskými pacientmi je naplňujúca, no vie byť aj veľmi náročná. Najmä v čase covidovej pandémie, kde prichádzajú nové, doteraz nepoznané diagnózy. COVID 19 sa netýka len dospelých pacientov, ale aj detí. Dôkazom toho je aj tzv. „postcovidový syndróm“ alebo Pediatrický zápalový multistýmový syndróm (PIMS), ktorý vie byť aj život ohrozujúci. Prevencia je vždy na prvom mieste.“

brucha, krv v stolici, zápcha alebo naopak riedke stolice, nechutenstvo, neprospevanie. Časté sú aj kožné príznaky v zmysle suchej ek-

nádchy, zápal prínosových dutín, pri ťažších stavoch až kašeľ, pískanie pri dýchaní a sťažené dýchanie. Pri najzávažnejších alergických re-

Ako naučiť deti jesť zeleninu

Nuž táto otázka trápi nejedného dospelého, ktorému na výžive detí záleží. Nebudem sa tu rozpisovať o tom, aká je zelenina pre deti, ktoré rastú, veľmi dôležitá. My to vieme a pre ne to ako argument nezaváži. Musíme ísť na to teda úplne inak. Naším cieľom nebude odstrániť nechť k zeleninke, ale ju vypestovať. Že v tom nie je rozdiel? Veruže je. Je ním minimálne predpona „ne-“. Áno, jedno malé nie. Presne také, ktoré zatvára ústičku a očká detí a dokonca i núti krútiť hlávkou ako na tenise. Sprava, doľava a naopak. Toto je totiž štádium, do ktorého nechceme prísť. Pretože tu už úraduje chrúst Just a s ním sa bojovať nedá. Deti budú vždy o krok vpred.

Takže základom bude osobný príklad a spoločné objavovanie tajomstiev chutí.

Prvé učenie sa detí prebieha pozorovaním a opakovaním toho, čo vidia. Ak zeleninku trošku opradieme rozprávkovým tajomstvom, máme bod do plusu. Takže máme plán, chuť a chýbajú nám už len pomôcky. Pekné zásterky, hravá doska na krájanie, veselá škrabka a malý nožík sú presne to, čo na začiatok potrebujeme. Začať by sme mali napríklad mrkvou. Lahko sa čistí, chuť sladko, má veselú vňuť, pripomínajúcu vlasy klauna a používa sa v kuchyni veľmi často. Stačí už len pozvať nášho drobca na pomoc do kuchyne. Poprosíme ho, aby nám pomohol s čistením zeleniny. Netreba sa báť, škrabku a nožík zvládnu už škôlkarikovia. Samozrejme, pod starostlivým dozorom.

Prvým zmyslom, ktorý zeleninu zachytí, je oko. Pokojne sa porozprávajte o tom, ako zelenina vyzerá, čo pripomína, akú má farbu, tvar, aká je

na dotyk a nechajte dieťa, nech ju hmatom preskúma. Ďalším prieskumníkom bude čuch. Inak vonia zelenina neošúpaná a inak bude očistená. Tu prichádza chvíľa pre kuchtička pomocníka. Zrežeme jeden koniec mrkvy a naučíme dieťa čistiť zeleninu – opretú o podložku a zásadne smerom od seba. Je to najbezpečnejší spôsob. Potom otočíme a dočistíme. Umyjeme a toto je už chvíľa, keď sa samo dieťa nevie dočkať ovoniavania a

ochutnania. Iba ho poprosíme o nakrájanie. Veľké vynucovanie na ochutnávku znie podozrivo, a tak ho radšej nevyslovujeme. Drobec potrebuje vybičovať svoju zvedavosť. Nevyhádzme si preto všetky tromfy z rukáva hneď. Ak prirodzene neochutnáva,

Pomôckou pre deti i rodičov je kniha **Ako naučiť deti jesť zeleninu** od autoriek Kreškóciovovej, Harišovej, Markeovej a Paulišinovej, ktorá je plná zeleninkových rozprávok. Pridanou hodnotou je malý receptík na jednoduchú dobrotu, vysvetľuje, prečo je pre nás zelenina dôležitá a aké vitamíny obsahuje.

neváhajte a predbehnite ho. Pochváľte chuť a poďakujte mu za ňu. Ak sa ešte stále nechytá, nič to, pokojne pridajte zeleninu do jedla, ktoré ste plánovali. Naisto ju ochutná tam. Stačí, ak pri stole poviete, kto ju krájal. Hrdosť na vlastný výkon je mocná čarodejka. Nič netreba

robiť nasilu a ani tak, aby malo dieťa pocit, že zelenina je podozrivá vec. Je to absolútne prirodzená súčasť jedálnička a nútením ku konzumácii z nej môžeme nechtiac urobiť strašiaka. Ak nás často bude vidieť, že ju prirodzene chrumkáme, pridá sa k nám.

Môže sa stať, že máte doma konzervatívca, ktorý si vyberie iba zopár druhov a zvyšné už nebude chcieť ochutnať. Na začiatok je aj toto úspech. Je lepšie, ak zje každý deň papriku, ako keby nejedol nič. A nezabúdajme, že pred deňmi si na tanier nakladajme iba tú zeleninu a ovocie, ktoré zjeme. Všetko, čo vyoperujem na kraj taniera, nabáda k opakovaniu. A to sme predsa nechceli, však? Držím palce.

Dozeleninkovania priatelía

*Autorka príspevku Mgr. Eva Borbélyová,
Zeleninková lektorka
k projektu Zeleninkové šialenstvo*

*Autorka projektu Zeleninkové šialenstvo:
Bc. Jarka Kreškóciová
Primárny program prevencie detskej obezity
Zdroj: www.zeleninkovesialenstvo.sk*

Pôstne obdobie a jeho ekologický efekt

V rímskokatolíckej cirkvi pod pojmom „Veľký pôst“ rozumieme čas od Popolcovej stredy do Veľkej noci, čiže štyridsať dní. Tento počet dní sa ustálil v siedmom storočí. V minulosti bol čas Veľkého pôstu chápaný veľmi prísne. Celý tento čas od Popolcovej stredy sa nejedlo mäso a živočíšny tuk, dokonca ani mlieko a vajcia. Dnes sa z cirkevného hľadiska má dodržiavať prísny pôst na Popolcovú stredu a na Veľký piatok. Dni pokánia v celej Cirkvi sú taktiež aj všetky piatky roka, kedy by sa mal veriaci, okrem iného, zdržiavať pokrmov z mäsa.

Pôst v jednotlivých kultúrach a náboženstvách má rozličný prejav a význam, väčšinou si ho však spájame s dobrovoľným odrieknutím jedla, a to najmä mäsa. Avšak, nezávisle od vierovyznania človeka má pôst a pôstne obdobie vo všeobecnosti pozitívny dopad nielen na naše zdravie ale i na našu planétu.

Našťastie, slovo „ekológia“ sa dnes stále častejšie skloňu-

je a stala sa akýmsi trendom. Začali sme si stále viac uvedomovať, ako našim správaním ovplyvňujeme prírodné zdroje, od ktorých, v konečnom dôsledku, závisí aj naša existencia. Obmedzenie alebo úplné

vylúčenie mäsa a živočíšnej stravy z našich jedálničkov má až prekvapivo významný dopad na našu Zem. Pôst teda, nielenže odľahčuje a očisťuje náš organizmus, ale prispieva k tomu, že aj k očiste nášho životného prostredia.

Pre konkrétne predstavy, živočíšna produkcia využíva ob-

rovské množstvá pitnej vody. Na výrobu 0,5 kg hovädzieho steaku to je 9000 litrov vody, počínajúc chovom a končiac spracovaním mäsa do podoby, v akej sa objavuje na našich tanieroch. Taktiež, chov dobytká

dnes zaberá 83% celosvetovej hospodárskej pôdy. Vedci tvrdia, že vylúčením konzumácie mäsa a mliečnych výrobkov, by sa toto číslo dalo zredukovať o viac než 75 %, čo je plocha ušetrenej pôdy porovnateľná s USA, Čínou, Európskou úniou či Austráliou. V neposlednom rade, podiel živočíšnej výro-

by na celosvetových emisiách je 14,5%, čo je viac ako spolu vytvára celosvetová cestná, lodná a vzdušná doprava. Rastlinná strava preto výrazne redukuje znečisťovanie životného prostredia, ktoré sa podpisuje na súčasných klimatických zmenách, okrem toho zabraňuje aj strate biodiverzity a ochraňuje zvieratá.

Pôst by sa teda dal z ekologického hľadiska symbolicky charakterizovať ako malý krok pre človeka, no veľký krok pre planétu. Nemusíme byť dokonca ani veriaci, vyznávači tradícií, vegetariáni či vegáni. Stačí, ak sa občas zamyslíme nad tým, čo a koľko konzumujeme, či konáme udržateľne a zodpovedne voči prírode, pretože to, v akom stave sa nachádza, nám nastavuje zrkadlo. K tomu budeme potrebovať len veľmi „pôstne“ ingrediencie, a to vlastnú vôľu a štipku zdravej sebakontroly.

Mgr. Alexandra Hrubá

Veľká noc v gastronómii

Veľká noc je zaujímavá aj v gastronómii. Po zime bez lokálnej úrody prichádza jarná doba plná nových čerstvých sezónnych surovín. Preto je Veľká noc ideálnou príležitosťou pre sviežu obmenu v jedálnych menu. Ťažké jedlá, ktoré v zimnom období zasýtia a zahrejú, sa už k jari nehodia. Obdobie fašiangových zabíjačiek už tiež skončilo. Pôst začína takzvanou Popolcovou stredou a trvá 40 dní. Nastáva ten pravý čas pre ľahké jarné polievky, šaláty a pokrmy plné čerstvých bylín a hravých farieb.

Popolcová streda

Popolcová streda je ideálny deň pre servírovanie šúľancov s makom. Tradičnými pôstnymi jedlami sú aj pôstne polievky, cestoviny s makom, jedlá zo zemiakov, kyslej kapusty, strukovín, obilné kaše a omáčky.

Zelený štvrtok

Na Zelený štvrtok by sa malo jesť niečo zelené, aby bol človek zdravý.

Veľký piatok

Podľa tradície sa má na Veľký piatok držať pôst. Ak sa chcete inšpirovať veľkonočnou tradíciou, na Veľký piatok môžete pripraviť pokrmy zo surovín „čo dom dal“.

Môže to byť kapusta, špenát, zemiaky, preňová zelenina, hrach a ďalšie uskladnené suroviny. Ideálne jedlo na Veľký piatok je však ryba. Z rýb a horeuvedených ingrediencií je možné pripraviť skvelý svieži pokrm, ktorý budú členovia rodiny určite milovať.

Biela sobota

Oslavu Bielej soboty môžeme prirovnať k veľkej hostine. Hlavným kulinárskym ťahákom tohto veľkonočného dňa je jednoznačne tradičná voňavá veľkonočná plnka. Zo sladkého sa na menu skvele hodí mazanec alebo sladké judáše. Ak sa chystáte pozvať na Veľkú noc hostí, tieto pokrmy u nich určite zabudujú.

Veľkonočná nedeľa

Ďalší deň Veľkej noci a ďalší deň pečenia. Tentoraz sa pečú buchty, koláče, ale aj mäso. Tradičná hostina by mala odštartovať silným hovädzím vývarom. Hlavné pokrmy by mali obsahovať šťavnaté a dobre prepečené mladé mäso. V nedeľu je však potrebné upiecť hlavne barančeka. Symbol nevinnosti - baranček z kysnutého alebo treného cesta, ozdobený cukrom, jarnou zelenou vetvičkou a mašľou. V niektorých častiach Slovenska sa pripravuje

aj hrudka, ľudovo nazývaná "paska" (pripravená z vaječného žĺtku a mlieka).

Veľkonočný pondelok

S vrcholom Veľkej noci prichádza na scénu aj typická veľkonočná surovina. A sú to určite vajcia. Ide zároveň o symbol nového života a znovuzrodenia. Skvelým nápadom na ďalší recept s vajcami sú plnená vajcia - môžu slúžiť aj ako ozdoba k inému pokrmu! Ak sa chcete riadiť tradíciami, nezabudnite, na Veľkonočný pondelok máte možnosť postaviť celé menu na vajíčkoch, prípadne ich použiť pri príprave všetkých pokrmov.

Veľkonočné pranostiky

Ak príde na Veľkonočnú nedeľu, bude v lete nůdza o vodu.

Keď príde do Božieho hrobu (Biela sobota), bude suchý rok.

Na Veľkú noc najem sa moc, na Ducha do pol brucha a na Trojičku len trošičku.

Veľká noc pekná a jasná, býva v tom roku úroda hojná i krásna.

Biele Vianoce, zelená Veľká noc alebo Na Nový rok blato, na Veľkú noc sneh.

Keď na Veľký piatok mrazu nieto, potom na penle (hríby) bude bohaté leto.

(i)

Atmosféra Veľkej noci

Veľkonočných zajačikov vyhotovila Mária Vanyová z Družstevnej ulice. Autorkou kraslíc je Mária Sántaová.

Nový predseda, nové vedenie, nové ciele

Od 1.1.2022 zastáva post predsedu Športového klubu Tvrdošovce **Gabriel Mlynár**. Činnosť športového klubu samozrejme nevykonáva sám, v

balom už ako dieťa, hrával na poste útočníka. Ako 14-ročný sa stal posilou dorastu FKM Nové Zámky. Počas vojenskej služby hral v Štúrove III. ligu, po skončení vojny sa vrátil do Nových Zámkov. Krátky čas hral aj v Imeli a vo Vlčanoch, potom nasledovali opäť Nové Zámky, kde sa stal najlepším strelcom majstrovstiev.

V roku 2004 prestúpil do Rakúska, kde bol hráčom mužstva Grossweikersdorf, ktoré hralo V. ligu. Pôsobil tu 4 roky. Za ten čas vyhrali majstrovstvá a Gabriel Mlynár získal titul kráľ

práci mu pomáha aj novozvolené predstavenstvo ŠK Tvrdošovce. Zoznámte sa s novým predsedom.

Gabriel Mlynár pochádza z Pribety. Tu sa oboznámil s fut-

strelcov. Nadobudol tu veľa skúseností, pretože v Rakúsku boli športové kluby na úplne inej úrovni. Vďaka mentalite, lepším finančným podmienkam to tam fungovalo celkom

inak ako u nás. Hráči sa po zápasoch neponáhľali domov, zostávali a vyhodnocovali stretnutia. V klube vládla rodná atmosféra. Jeden z jeho spoluhráčov Armin Narberkovaš bol hráčom olympijskej reprezentácie Sovietskeho zväzu v roku 1988, ďalší spoluhráč hral v FK Austria Viedeň a bol asistentom trénera muž-

formy. Vtedy aj Gabriel skončil s aktívnym futbalom. V roku 2020 sa presťahoval s rodinou do Tvrdošoviec a na podnet tvrdošovských priateľov začal hrať v mužstve starých pánov.

Neprešlo veľa času a po rezignácii predsedu ŠK Tvrdošovce dostal ponuku na vykonávanie tejto funkcie. Ponuku prijal. S novým vedením ŠK

Fehaus s.r.o., 951 05 Veľký Cetín

Montáž rodinných domov v Rakúsku a v Nemecku.
20 rokov na západnom trhu.
Slovenská živnosť – západné zárobky.

Prijímame odborníkov:
tesárov, kartónistov, klampiarov, elektrikárov.

Týždňové turnusy, výkonové odmeňovanie,
práca na celý rok.

Telefón: **0908 715 316**; e-mail: **fehaustr@gmail.com**

stiev Borussia Dortmund a FC Köln.

V roku 2008 sa Gabriel Mlynár vrátil do FKM Nové Zámky, kde bola v tom čase podobná situácia, ako je teraz u nás. Mužstvo sa nachádzalo na poslednej priečke tabuľky. Nevzdávali sa a napokon skončili na 6. mieste majstrovstiev v sezóne 2008/2009. O rok to bolo ešte lepšie, vyhrali majstrovstvá bez prehrateho zápasu. Gabriel sa stal najlepším strelcom s počtom gólov 20. Potom prestúpil do Levíc, ktoré hrali IV. ligu a odtiaľ do Komárna, až kým sa v roku 2016 nestal hráčom Dvorov nad Žitavou, kde mu popri futbale ponúkli aj trénerstvo dorastu. Pre zranenie kolena neskôr robil iba prácu trénera. Pol roka ešte hral vo svojej dedine v Pribete, kde chcel ukončiť svoju futbalovú kariéru. Patrične sa mu to podarilo, vyhrali totiž majstrovstvá okresu. Keď jeho trénerská práca v Dvoroch nad Žitavou bola zverená inému trénerovi, odišiel do Dubníka ako hráč-tréner. Prišla ale pandémia COVID-19, po ktorej sa mužstvo nevedelo dostať do pôvodnej

Tvrdošovce urobia všetko pre rozvoj a napredovanie futbalu a športového klubu v Tvrdošovciach. Prvým krokom boli zmeny v „A“ mužstve, kde teraz 80-90% mužstva tvoria domáci hráči. Okrem nich sú členmi kádra traja Srbi a brankár z Nitry. Trénerskej práce sa ujal Anton Maliček z obce Húl, ktorý bol kedysi brankárom FC Petržalky a Dukly Banská Bystrica.

Cieľ mužstva je jasný: udržať sa v IV. lige. Nebude to jednoduché, majú ťažkých súperov, ale urobia všetko pre dosiahnutie vytýčených cieľov. Pracujú na tom s veľkým nasadením. Podľa nového predsedu je v Tvrdošovciach všetko dané, aby sa dostavili výsledky. Máme skvelé podmienky, okolnosti a v neposlednom rade kvalitné futbalové ihrisko. Medzi jeho ďalšie plány patrí poskytnutie pomocnej ruky všetkým mládežníckym družstvám v obci, počnúc od prípravky až po dorastencov. Chcel by vynaložiť veľké úsilie a energie pre mládež, veď mladí znamenajú budúcnosť. Nech sa mu darí!

sb

Sladké pochúťky bez lepku

V poslednej dobe, žiaľ, čoraz viac detí a dospelých trápí potravinová intolerancia a tým pádom si nemôžu dopriať chutné tradičné jedlá. **Renáta Vinczeová** by im chcela vyjsť v ústrety aspoň v tom, aby mohli jesť chutné sladkosti. Nejaký ten čas totiž pečie zákusky bez lepku.

„Dva násť rokov mám alergiu na lepok. V tom čase bola ponuka na bezlepkové výrobky veľmi biedna a ak som si chcela dať niečo dobré, musela som si to pripraviť sama. Odvtedy je pečenie bezlepkových zákuskov moje hobby. Spočiatku bolo pre mňa veľkou výzvou upiecť chutné zákusky, pretože som nepoznala suroviny. Stalo sa, že som si nad nevydareným koláčikom aj poplakala. Nebolo to jednoduché, ale prišla som na to. Vďaka pokusom a skúsenostiam, ktoré mám za sebou za uplynulé roky, a kvalitným surovinám, teraz už pečiem čoraz viac druhov zákuskov. Môžem povedať, že výber mojich bezlepkových koláčikov je dnes už dosť ši-

roký a stále viac sa rozširuje. Snažím sa vyskúšať stále viac a viac príchuťí, ako napríklad

vyskúšala veľmi veľa receptov. Samozrejme stáva sa, že sa mi niektoré nepodarí.

Čo sa týka prípravy zákuskov je veľmi dôležitá správna kombinácia bezlepkových múk. Ak zvolíme správnu múku, môžeme si pripra-

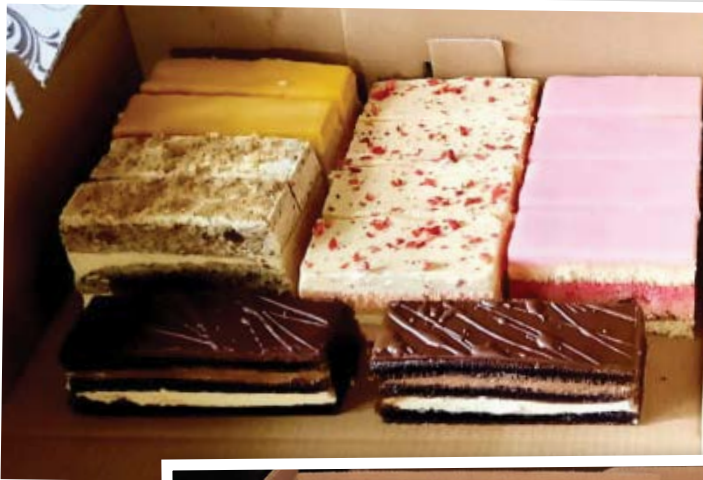
bezlepkové. Ja osobne mám najradšej tradičné zákusky, ktoré sa snažím pripraviť vždy tak, aby sa zachovala ich charakteristická chuť. Chcem, aby každý, kto ochutná moje zákusky, cítil tie dobre známe chute. Obľúbený zákusok nemám, ochutnám všetko, čo upečiem.“

O zákusky od Renáty je veľký záujem, pretože, žiaľ, aj v Tvrdosovciach máme veľa ľudí, ktorí nemôžu konzumovať tradičné sladkosti. „Záujem o tieto zákusky je stále väčší. Nie každá gazdina je totiž doma v príprave týchto sladkostí alebo v dnešnej upo-

náhľanej dobe na to nemá dostatok času. Práve preto je pre mňa veľká výzva, aby som dokázala, že aj napriek potravinovej intolerancii sa dajú jesť dobroty. Moje zákusky sú úplne bez lepku, bez laktózy, bez bielkov. Pečiem aj zákusky bez múky, napríklad čokoládové a ružové rezy, ktoré mám veľmi rada.

Som šťastná, ak moje zákusky robia iným radosť.“

sb

punčová, pomarančová, orechová, kokosová, pudingová, čokoládová, ovocná príchuť, doboška a iné. Doposiaľ som

viť naozaj veľa druhov zákuskov. Môže ich ochutnať hoci kto, rodina, príbuzní, známi aj neznámi, nerozoznajú, že sú to

Receptár

Banánovo-piškótový koláč

Ingrediencie na piškótové cesto: 4 vajcia, 250 g práškového cukru, 250 g výberovej múky, 100 ml oleja, 100 ml vody, 1 prášok do pečiva
 Ingrediencie na krém: 700 ml mlieka, 250 g práškového cukru, 2 balíky vanilkového cukru, 3 Zlaté klasy, 3 kyslé smotany

Z ingrediencií upečieme piškótové cesto, ktoré po vychladnutí potrieme lekvárom. Poukladáme naň banány nakrájané na kolieska a potrieme krémom.

Z ingrediencií na krém s výnimkou smotán uvaríme puding. Keď je už krém vlažný, primiešame smotany.

Nakoniec vyšľaháme 2 balíky šľahačky v prášku s 30 ml mlieka a natrieme na pudingový krém.

Dobošové rezy

Ingrediencie na cesto: 750 g hladkej múky, 3 vajcia, 300 g práškového cukru, 50 g margarínu, ½ prášok do pečiva, 100 ml mlieka

Krém: Z 1 litra mlieka, 3 Zlatých klasov, 5 polievkových lyžíc kryštálového cukru a 2 žltkov uvaríme puding a dáme ho vychladnúť. Následne primiešame 1,5 margarína, 200 g práškového cukru a 100 g kakaa. Všetko vyšľaháme mixérom na hladký krém.

Z ingrediencií vypracujeme cesto a rozdelíme ho na 5 častí. Každú časť vyvalkáme na papieri na pečenie, po jednom ich dáme na plech a upečieme. Každé cesto potrieme krémom a povrch potrieme čokoládovou polevou.

Prajem vám veľa úspechov pri pečení.

Marta Szileszká

Pre deti

Pomocou očíslovaných obrázkov vyplň jednotlivé riadky a tak zistiš, čo ukrýva tajnička.

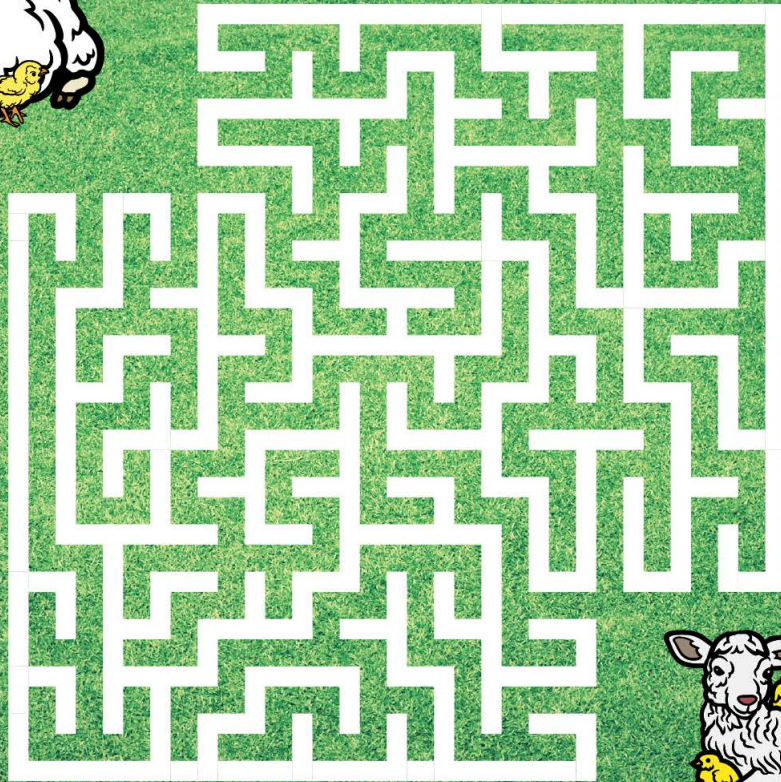
Activity 1: A grid of 40 numbered boxes (8 rows by 5 columns) for a word search. The numbers are placed next to various illustrations:

- 1: A person with an umbrella (number 2)
- 2: A tulip (number 3)
- 3: A bunch of cherries (number 8)
- 4: A cat (number 4)
- 5: A star (number 1)
- 6: A lamb (number 6)
- 7: A goat (number 7)
- 8: A bunch of tomatoes (number 5)

Activity 2: A collection of 15 Easter eggs with various patterns for coloring. A cartoon rabbit is in the center with a speech bubble that says: "Ahoj, pomôžeš mi vymal'ovať a spočítať vajíčka?"

Nájdeš
zatúlanej
ovečke
cestu späť
k rodine?

Rubriku Pre deti pripravila
Mgr. Alexandra Hrubá

OSEMSMEROVKA

Milionár je na smrteľnej posteli.
Lekár oznamuje jeho manželke:

- Musíte byť pripravená na všetko...
- Na všetko? ... (tajnička)

ADAPTÉR ADEPT ADOPCIA
ARCHITEKTKA ARISTOKRACIA
BÁBKARKA BANKET BARIÉRA
BEDĽA BEŽNOSŤ BIČÍK
BIOCHEMIK BOJOVNOSŤ
BRLÔŽTEK BRUCHO BURIČ
CITÁCIA DCÉRA DENNÍK
DOPLATOK DOZOR DROBČEK
FILIÁLKA FOTOGRAF GYMNASTIKA
HLÁSKA HLINÍK HUDBA
HVIEZDIČKA KABARET KALKULAČKA
KEFKA KOSTRA LITER MAJOR
NÁČELNÍČKA NOVOSTAVBA OBÁLKA
OBLÁTKA OBVÁZ OŠTEP PIŠTOĽ
PRÍCHUŤ RIZOTO ROVNOŠATA
SAMICA SKLADATEĽKA SKÚTER
SLONICA ŠIMPANZ TEHLA
TOPÁNKA TORTA TROJLÍSTOK
TUBIČKA TÝŽDEŇ UMENIE VALČEK
VOŇAVKA ZÁMKA

S	K	A	K	L	E	T	A	D	A	L	K	S	B	E	Ž	N	O	S	Ť
V	E	D	O	P	L	A	T	O	K	E	T	Ž	Ô	L	R	B	H	A	L
O	B	V	Ä	Z	P	É	R	V	Ň	E	D	Ž	Ý	T	Á	A	C	K	B
A	Á	J	A	S	O	E	O	M	A	J	O	R	M	L	S	I	U	T	O
B	B	I	Č	Í	K	Ň	T	K	B	Č	M	S	K	Ú	T	E	R	Á	J
V	K	E	Č	L	A	V	Č	Š	I	M	P	A	N	Z	Y	O	B	L	O
A	A	S	D	V	L	Í	E	R	O	Z	O	D	K	L	J	K	A	B	V
T	R	D	K	L	N	Ť	U	H	C	Í	R	P	Ž	L	Í	A	A	O	N
S	K	A	O	L	A	B	D	U	H	E	G	M	Í	N	Á	R	I	A	O
O	A	D	E	P	T	M	C	Ô	E	Y	J	S	N	M	I	I	U	K	S
V	Ž	Č	V	T	C	E	É	C	M	L	T	E	U	É	S	S	L	Č	Ť
O	Á	R	T	A	M	I	R	N	I	O	D	M	R	L	O	T	Š	I	P
N	T	O	P	Á	N	K	A	T	K	T	E	A	R	T	S	O	K	D	F
R	U	V	E	N	T	S	E	C	E	N	Á	H	L	Á	S	K	A	Z	O
É	B	N	E	O	T	R	D	F	I	R	K	C	Á	Z	Í	R	C	E	T
T	I	O	A	I	I	Z	T	E	K	N	A	B	I	N	L	A	I	I	O
P	Č	Š	K	Z	Á	I	B	A	P	A	O	B	I	A	O	C	M	V	G
A	K	A	O	M	A	K	Č	A	L	U	K	L	A	K	L	I	A	H	R
D	A	T	K	E	Č	B	O	R	D	O	H	V	S	K	I	A	S	C	A
A	O	A	L	H	E	T	U	A	K	T	K	E	T	I	H	C	R	A	F

Skvelé, ja som si myslela, že môj muž v testamente odkázal iba polovicu.